GENEL-İŞ

emek

onbeş günlük işçi gazetesi

Türkiye genel hizmetler işçileri sendikası yayın organıdır

TÜSTAV
Ahmet E. Kızılay
Koleksiyonu

1 AĞUSTOS 1976 SAYI : 271

işçi sınıfının temel hak ve özgürlüklerinin savunucusu ECEVİT amerika'da saldırıya uğradı

TÜSTAV

İŞÇİ/den

PATRONLAR ve PAHALILIK

— Türkiyemiz emperyalizme yarı bağımlı çarpık kapitalist üretim ilişkilerinin hakim olduğu geri bıraktırılmış bir ülkedir. Bu sebeplerdirki gelişmiş her türlü sanayisini kurmuş kapitalist ülkelerin büyük parababaları yıllardır ülkemizin tüm yeraltı ve yer üstü zenginliklerine elkoymuşlardır.

— Bu emperyalist ülkelerin (A.B.D. AET ve Japonya) parababaları ve şirketleri yeraltı ve yerüstü zenginliklerimize elkoyarken ülkemizdeki parababalarıyla da ortaklık kurarak bunların aracılığıyla ülkemizin iç politikasına el koymuşlardır.

— Sırf kendi silah fabrikalarının silahını satmak ve kendi sermayelerine yeni pazar yaratmak çıkarına bizi "NATO" çerçevesine almaya zorlamışlar bu yoldanda ülkemiz hakim sınıflarıyla birlikte dış politikamıza da el koymuşlardır.

— Velhasıl bu emperyalist ülkelerin şirketleri ülkemizi EKONOMİK POLİTİKA VE ASKERİ Planda kontrolleri altında tutmaktadırlar.

BU DÜZEN YERLİ VE YABANCI PARABABALARININ "SÖMÜRÜ VE BASKI" DÜZENİDİR.

— Ülke ekonomimizin emperyalizme bağımlı kılınışı kendi ülkemizdeki kapitalist gelişmeyi engelleyip, bu gelişimi bir avuç sermayedarın çıkarı doğrultusunda bozuk dengesiz yapıya bırakmıştır. Söyleki; madenlerimizin bir çoğu yabancı devletlerin isteğiyle çıkarılmazken çıkarılabilen madenlerimiz ve bunları işleyen fabrikalar yabancı şirketlerle ortaklık içerisinde ülkemizin gerçekten sanayileşmesine darbe vurmuş ve bu şirketlere milyarları bulan kârlar sağlanmıştır. Bugün kendi topraklarımızda bol miktarda PETROL bulunmasına rağmen işletmeye açılmaması için kuyuların bir çoğu kapatılmış açık olanlarıda yabancı şirketlerin para kaynağı haline getirilmiştir. Büyük bir ekonomik değeri olan boraks madenleri kendi yurt kalkınmamız uyarınca işleneceği yerde uzun vadeli anlaşmalarla yine yabancı parababalarının kucağına bırakılmıştır. Milyonlarca yoksul köylümüzün tek gelir kaynağı olan Haşhaş, yine yabancı parababaları tarafından verilen emirname gereğince ekimi yıllarca yasaklanmıştır. Bugün Haşhaş ekimine bazı bölgelerde izin verilmiş ne yazıkki işlenmesinin yetkisi yine bu yabancı şirketlere verildiğinden bu alandada vurgun devam etmektedir .

— İktidarların tüm yabancı şirketlerin bu sömürülerine seyirci kalmaları yadırganmamalıdır. Çünkü bu düzen bu iktidar, bu yabancı şirketler ve bunlarla ortaklık eden yerli parababalarının, tüccarların ve toprak ağalarının düzenidir. Bu düzende parası olan düdüğü çalar. Bankalar ve buna bağlı sermaye kuruluşları ülkemizin tüm ekonomisini kontrol altına alırken, işçi ve diğer çalışanların gelir kaynakları gittikçe yoksullaşıyor. Bir yanda sömürücü bir avuç parababaları refah içinde, bir yanda milyonlarca emekçi yarınında güvensiz pahalılığın işsizliğin girdabında eziliyor, eziliyor, eziliyor.

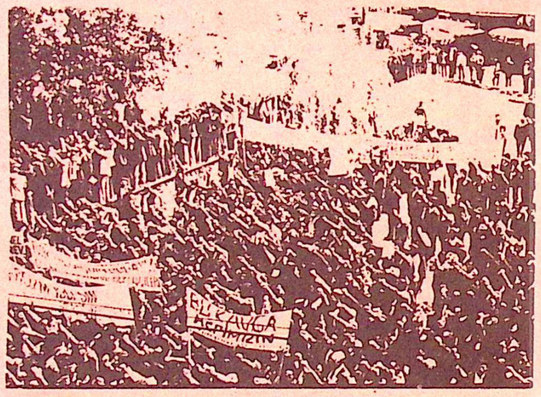

— Sendikalar, sendikal haklarımız ve toplu sözleşmeler tek güvence kaynağımızdır. Sömürücü mutlu azınlık ülkemizin tüm zenginliklerini sömürttükleri yetmiyormuş gibi şimdide pahalılığın sebebinin biz işçilerin ücret artışlarının olduğu yolunda yaygarasını yayarak elimizdeki haklarımızı Devlet Güvenlik Mahkemeleri vesaire kanunlarla zorla olmak istiyorlar.

— AMA BİZ DEVRİMCİ İŞÇİLER PAHALILIĞIN VE İŞSİZLİĞİN TEK SEBEBİNİN PATRONLARIN BOZUK DÜZENİ OLDUĞUNU "İYİ" BİLİRİZ.

— 1971 - 73 faşist baskı ve terör döneminde işçi ücretleri dondurulmuştur. İstanbul, Ankara, İzmir ve Adana gibi işçinin yoğun olduğu bölgelerde sıkıyönetim bir tek greve bile izin vermemiştir. İstatistikler göstermiştirki bu dönemde işçi ücretlerinde bir artış görülmediği halde fiatlar % 25 artmıştır. Patronların bankaları kasalarına yeni kasalar katmışlardır. İstatistikler gösteriyorki patronların işçi ücretlerini öne atmaları halkı, kamuoyunu kandırmanın bir aracıdır. Ama halkımızın artık karnının bu tip yutturmacalara tok olduğunu aynı parababaları bilmektedirler. Pahalılığın sebebi işçi ücretlerindeki artış değildir, parababalarının aşırı sömürü hırsıdır. 1974 yılında Tofaş Murat taksi fabrikasında toplu sözleşme yapılmıştır. Bu sözleşmeye göre işçi ücretlerine verilen yeni zamlar bir taksi başına patrona 400 TL. ya malolmuştur. Ancak patron işçi ücretlerine yaptığı zammı bahane ederek taksi başına 30.000 TL. zam yapmıştır, Bu ve buna benzer örnekler günlük hayatta her zaman karşımıza çıkar Benzine zam gelir, bu zamla ilgisi olsun olmasın bir sürü mala fahiş zamlar yapılır. Özetleyerek ülkemizdeki pahalılığın üç ana nedeni vardır..

1 — Ülkemiz ekonomisinin yabancı şirketlerin kontrolu altında bulunması,

2 — Ülkemiz parababalarının aşırı tekelci kâr hırsı,

3 — Aracı, tefeci ve spekülatörlerin vurgunu.

— İŞÇİ SINIFIMIZ BUGÜNE KADAR İŞSİZLİĞE PAHALILIĞA VE FAŞİST BASKIYA KARŞI SAYISIZ MÜCADELE VERMİŞ VE EKONOMİK DEMOKRATİK HAKLAR SAĞLAMIŞTIR. BUGÜNDEN SONRADA BU HAKLARINI ELİNDE TUTACAK VE ONU DAHA İLERİYE GÖTÜRECEKTİR.

— Biz devrimci işçiler olarak işsizliğin pahalılığın ve yoksulluğun tek sebebinin bu bozuk kapitalist düzen olduğunu mâhkum ettikten sonra elbette bugüne kadar olduğu gibi bugünden sonrada ekonomik demokratik ve siyasî taleplerimiz uğruna savaşacağız. Bu bozuk kapitalist düzenin yerine emekçiden yana halkın iktidarını kuruncaya kadar mücadelemiz sürecektir, Ancak bu mücadelemiz bu düzen içerisinde pahalılığa, işsizliğe, yoksulluğa karşı kavgamızı en engellemez, tersine yüceltir. Bizler şunu iyi bilmekteyizki bu düzen içerisinde elde edilen bir takım demokratik hak ve talepler ve hatta reformlar bu patronların değil tüm emekçi halkımızın çıkarınadır. Yeterki biz devrimci işçiler ekonomik demokratik talepler uğruna mücadeleyi, emekçi halktan yana "halk iktidarı" uğruna mücadelemizde birleştirelim.

Yaşasın "En güzel değer Emek"
Yaşasın Emekten yana Halk iktidarı

hakkı alp
Ank. Beld. Temizlik İşlerinde Marangoz

GENEL-İŞ
TÜRKİYE GENEL HİZMETLER İŞÇİLERİ SENDİKASI

TÜRKİYE GENEL HİZMETLER İŞÇİLERİ SENDİKASI YAYIN ORGANIDIR

GENEL-İŞ EMEK Basın Ahlak Yasasına uyar

GENEL -İŞ Sendikası adına sahibi
Abdullah BAŞTÜRK

Genel Yayın Müdürü
Ertan ANDAŞ

Sorumlu Yazışleri Müdürü
Depremer AĞCA

Basın Danışmanı :
İlhami SOYSAL

GENEL-İŞ EMEK'in bu sayısı GENEL-İŞ Basın Bürosunda hazırlanmış ve Dizgi, Filim, Baskı Doğuş Matbaasında yapılmıştır.

MERKEZ
Süleyman Sırrı Sokak 2/4
Telefon: 175459 - 175267
YENİŞEHİR
ANKARA

Sayı : 271
Baskı tarihi :
6. Ağustos 1976
Fiatı : 50 Kr.

GENEL-İŞ EMEK'in bu sayısı 30 bin adet basılmıştır.

işçiyiz
güçlüyüz
toplumda
öncüyüz

ECEVİT SALDIRIYA UĞRADI

Çeşitli kuruluşların çağrılısı olarak Amerika Birleşik Devletlerinde bulunan CHP Genel Başkanı Bülent ECEVİT 27 Temmuz 1976 günü (Türkiye saati ile 04.30) da Newyork'un Woldorf Astoria otelinde Kıbrıs asıllı bir rum tarafından öldürülmek istenmiştir.

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, önceden düzenlenen program gereğince olay günü New York saatiyle 20 de Woldorf Astoria oteline gitmiştir.

Otelin özel salonunda Türklerden oluşan 700 kişilik bir topluluğa Türkiye'nin durumu, dış politika, Kıbrıs ve Ege sorunlarına ilişkin görüşlerini açıklayan Bülent Ecevit saat 21.20 sularında konuşmasını bitirmiştir. Salon dışında bulunan Türkleri de selâmlamak amacıyla otelin Lobisine çıkan Ecevit, burada Stavros Skopetrides isimli rum tarafından tabanca ile öldürülmek istenmiştir. Ecevit'in 3 - 4 basamak üstünde bulunan güvenlik görevlilerinden Barnard Johnson adlı ajan saldırganın üzerine balıklama atlayarak elindeki 25 kalibrelik silâhı alarak saldırganı etkisiz hale getirmiştir. Yakalanan saldırgana kelepçe takılmak istendiğinde bir kolunun takma olduğu anlaşılmıştır. Olay sırasında yine rum asıllı Marika adlı bir kadın da rumca "öldür onu öldür onu" diye bağırması dikkati çekmiştir.

Ecevit'i korumakla görevli düzinelerle Amerikan polisi CHP Genel Başkanını arka kapıdan çıkarmak istemişlerse de olayı büyük bir sükünet içinde karşılayan Bülent Ecevit "Bu topluluğu bırakıp gidemem. Müsaade edin konuşayım onlarla" diyerek Amerikalıların bu isteğini reddetmiştir. Daha sonra burada bulunan Türklerle konuşmuştur.

SALDIRGANIN KİMLİĞİ

FBI'nın kayıtlarına göre 1948 doğumlu Stavros Psihopetri "Scio Petris" lâkabıyla bilinen ve Türk alehytarlığı ile tanınan bir kıbrıslı Rum'dur. Saldırgan "Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada'daki Kıbrıslı Rum Birliği" Genel Sekreteri olduğu bildirilmiştir. Ayrıca saldırganın EOKA-B üyesi olduğu ve daha önce Makarios'a da BM Genel Kuruluna gelirken suikast girişiminde bulunduğu da FBI tarafından saptanmıştır.

OLAY DÜNYA VE TÜM YURTTA NEFRETLE KARŞILANDI

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in saldırıya uğraması haberi dünya kamu oyunda bomba gibi etki yaratmıştır.

Ülkemizde 27 Temmuz günü TRT'nin 0.8.00 haber bülteninde Ecevit'in öldürülmek istendiğini duyan yüzbinlerce vatandaş radyoların başından ayrılmayarak olayı öğrenmek isterken gazete ve ajanslara telefonlar yağmıştır.

İşçi kuruluşları, gençlik örgütleri ve çeşitli demokratik kuruluşlar olayı kınayan bildiriler yayınlamışlardır.

Ecevit'e karşı girişilen bu saldırı DİSK (Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu) olayı kınamıştır. Genel Başkan Kemal Türkler Bülent Ecevit'e bir telgraf göndermiştir.

DİSK Genel Başkanı Türklerin Telgrafı şöyledir :

"Amerika geziniz sırasında şahsınıza karşı girişilen canice saldırıyı derin bir üzüntü ve büyük bir nefretle öğrendim. Bu girişim, Amerikan emperyalizminin, uluslararası, Türk ve Yunan gericiliğinin iki ülke halkları arasında yarattığı düşmanca duyguları ve komşu iki ülke arasındaki gerginliği körüklemeyi amaçlamaktadır. Bu ölümcül tedhişçilik girişimini DİSK adına nefretle kınar, size geçmiş olsun der ve demokratik hak ve özgürlük mücadelenizde başarılar dilerim. Saygılarla."

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit bir toplantı için New York'taki Waldorf Astoria Oteline girerken. Bu fotoğrafın çekilmesinden az önce bir Amerikalı Rum Ecevit'i öldürmek kastıyla tabancasını çekmiş fakat silahı ateş almamıştır. Ecevit'i öldürmek isteyen Amerikalı Rum güvenlik kuvvetleri tarafından etkisiz hale getirilmiştir.

GENEL-İŞ ECEVİT'İ SALDIRIDAN KURTARAN POLİS BERNARD JOHNSON'U TÜRKİYE'YE DAVET ETTİ

Genel-İş Sendikası Genel Başkanı Abdullah Baştürk Sendika adına CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'e bir telgraf çekerek olaydan duydukları üzüntüyü belirtmiştir. Ayrıca Genel-İş Sendikası Amerika'daki gezisi sırasında uğradığı saldırıda Bülent Ecevit'i kurtaran güvenlik görevlisi Bernart Johnson'u ülkemize sendikamın davetlisi olarak 15 günlük tatile çağırmıştır.

Bu çağrıyla ilgili olarak GENEL-İş yöneticileri gerekli girişimlerde bulunarak birde gezi programı düzenlemişlerdir.

28.7.1976 günü GENEL-İŞ Sendikası Genel Başkanı ve CHP İstanbul Milletvekili Abdullah BAŞTÜRK, ABD Türkiye Büyükelçisi William B. Macombed ve Türkiye'nin Washington Büyükelçisine çağrı ile ilgili olarak aşağıdaki telgrafı çekmiştir :

"Türk ulusunun gözbebeği, dünya insanlığının ve barışının simgesi ve Türk İşçi Sınıfının hakları için mücadele veren CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in Amerika'daki görev gezisi sırasında uğradığı suikast girişiminden kurtulması Türk işçi sınıfı olarak bizleri sevindirmiştir.

Bu alçakca suikast girişimini başarısızlığa uğratan ve suikastçının üzerine, kendi hayatını düşünmeden, atlayan Amerikan güvenlik görevlisi Bernart Johnson'un bu davranışına teşekkür etmek istiyoruz. Bu amaçla Türkiye Genel Hizmetler İşçileri Sendikası (GENEL-İŞ) olarak Türkiye'de kendisini ağırlamaktan ve 15 günlük tatil süresini Türkiye'de geçirmesini sağlamaktan kıvanç duyacağız.

Bu konuda Büyükelçiliğiniz olarak bu çağrımızın ilgililere ve kendisine duyurulmasını, sonuçtan bizi bilgilendirmenizi rica ederiz.

Çağrılımızın olurunun alınması ve tarih belirlenmesinden sonra, uçak bileti ve gezi programı gönderilecektir.
28.7.1976"

YORUM

YILMAYACAĞIZ

İşçi sınıfı kavramını bile kabul etmeyen sözde işçi kuruluşları TARİŞ, SEYDİŞEHİR ve TOFAŞ'tan sonra saldırganlıklarını sürdürüyorlar. İstanbul İETT işyerinde yıllardır işçiyi sömürenler, işçilerin kendilerinden ayrılmalarını ve sınıf sendikacılığı görevini başarıyla yürüten GENEL - İŞ te toplanmalarını hazmedemeyerek iki üyemizi yaraladılar.

İşçi düşmanı sermaye ile bütünleşerek sınıfının çıkarları doğrultusunda mücadele veren işçi ve örgütlere düzenli bir şekilde sürdürülen bu saldırıların arkasında sermaye sınıfı yatmaktadır. Sermaye sınıfı sözde işçi kuruluşlarını maşa olarak kullanmaktadır. Bunun en somut örneklerinden biriside geçenlerde toplanan Türk - İş yönetim kuruludur. Burada da önemli bir konuda eskilerde olduğu gibi kesin bir tavır alınamamasıdır.

DGMlerine bile karşı çıkmayan Türk İş yöneticileri geçtiğimiz günlerde CHP'yi destekleme kararı alacakları toplantıyı yapacaklarını açıkladılar. Ve toplantı yapıldı yuvarlak laflar yinelendi ve havanda su dövülmeye devam edildi. Eskiden olduğu gibi bu kezde kesin bir tavır yok. Yönetim Kurulunda bulunan "Sosyal Demokrat" sendika liderleri yine Tunç'un oyununa getirilerek "başka bir bahara" bırakıldı.

Türk - İş yönetiminde bulunan kişilerin kişilikleri bilinmiyormuşcasına onlardan kesin bir tavır beklemek saflık olur. Bu kişiler tüm kamu oyunun bildiği gibi sermaye yanlısı sağ partilerin yöneticisi durumundadırlar. Bu yönetim kliği agabaları olan patronlardan izin almadan bir sol partiyi desteklemèyi amaçlayan ciddi bir kararı alamazlar. Bu bir gerçektir. Bunun tersi olamaz. Faşizmin korkunç bir şekilde tırmanış içinde olduğu bugünlerde sınıfımın çıkarlarını koruyamazlar. Ancak onlara hizmet görevini yerine getirebilirler.

DİSK (Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu) Genel Başkan Sayın Kemal TÜRKLER örgütünün CHP'yi desteklediğini açıklıkla söylemektedir. Ve bu desteğin hiç bir karşılığı olmadığını tüm yürekliliklе belirtmektedir. Çünkü Devrimci işçilerin patronlara karşı bir hamileliği ve çıkar bağı yoktur. Patronların biz devrimcilere karşı kullandıkları sözde işçi kuruluşlarının tabanı da bizim saflarımızdadır. Bu inançta olanlar gün geçtikçe artmakta ve işçi sınıfının devrimci uğraşında yer almaktadırlar.

Bu nedenledirki sınıfımızın devrimci uğraşını patron ve Türk - İş işbirliği bozamayacak engelleyemeyecektir. Türk - İş artık patron maşası olmaktan kurtulmalı ülkemizdeki tek iktidar alternatifi olan enbüyük sol partiyi desteklemelidir. Çünkü işçi sınıfının çıkarları bu doğrultudadır.

genel-iş emek

işçi ücretleri ve enflasyon

Son günlerin en önemli tartışmalarından biri işçi ücret artışlarının enflasyona neden olması. Bunu en çok işverenler ileri sürüyor. Nedir bu tartışmanın esası?

Kapitalist düzende üretimin, çeşitli unsurların bir araya gelmesiyle oluştuğu bilinen bir gerçek. Yada öyle olduğu düşüncesi egemen kılınıyor insanlarımızda. Saniyoruz ki, bir fabrikada makinalar, ham maddeler, yöneticiler ve fabrika sahibi ve işçiler bir araya gelerek bir değer yaratmaktadır. Üretim sürecine dışta bakarek bu yargıya varıyoruz. Oysa biraz derinlere inildiğinde bu sürecin yaratıcı ve sürekliliğini sağlayan temel bir etmeni olduğu görülür kuşkusuz. Üretim araçları denilen bu makinaların değer yaratıcılığı ileri sürülebilir mi? Bu soruya verilecek yanıttan önce, o makinaların bir önceki üretim sürecinde makinanın tasarımlanmasından üretimine değin emeğin yaratıcı gücüyle oluştuğunu düşünmemiz yeterli. Demekki, her üretim aracı kendisinden bir önceki üretim aşamasında gene emeğin yaratıcı gücüyle oluşan üretim araçları ve emeğin bir araya gelmesiyle meta haline dönüşmektedir. Bu üretim sürecinde gerilere gittikçe değişmiyen temel unsurun emek olduğu ortaya çıkar. O halde soruya yöneleceğimiz yanıtımız "emek" olmak gerekir.

Kapitalist toplumlarda kapitalist emeğini satan işgücüne belli bir ödeme yapar. Emeğinden başka satacak bir şeyi olmayan işgücüne yapılan bu ödemeye ücret denir. Kapitalist bu ücreti öderken satın aldığı işgücünün sınırda yaşamasını sağlayacak bir geliri düşünür. Öte yandan işçilerin yarattığı metaları da satarak elde edeceği geliri azami düzeyde olmasına çalışır. Kapitalist elde ettiği geliri işçiye olduğu gibi dönüştürmez. Bununla yeni makinalar alır yatırım yapar. Dolayısı ile o makinaları bir önceki üretim sürecinde üretmiş emekleri satın almış olur. Bunlarla yeni metalar elde eder ve bir miktarda ücret öder. Böylece azami düzeyde gelirler sağlar. Buna kâr denilir.

Kapitalistin işçilerce yaratılan metaları paraya çevirerek elde ettiği kârın bir kısmının "artı değer" olarak kendi cebine girmesi, bir kısmının da işçiye ücret olarak ödenmesi söz konusu. Burada ücret, emeğin o metayı yaratması için harcadığı süreye eşit olmamak gerekir. Eğer bu eşitlik söz konusu edilse, işçinin metanın değerince ücret alması ve kapitalistin de kâr etmemesi gibi; kapitalistlerce makbul olmayan bir sonuca varmak olanaklı. Bu nedenle kapitalist işçiye çalıştığı zamanın belli bir kısmı için ücret verir.

Bu süre Türkiye'deki işçilerimiz için şöyle hesaplanabiliyor bazı araştırmalarda: 1963 yılında ortalama 8 saatlik bir işgününde işçi 2 saat 12 dakika kendi geçimi için çalışmakta, 5 saat 48 dakikasını da kapitalist için çalışmakta idi; 1973 yılında ise işçilerin durumu daha da kötüleşmiş. İşçilerimiz kendisi için 1 saat 48 dakika çalışmakta; geriye kalan 6 saat 12 dakikalık yaratıcı gücünü kapitaliste hediye etmekte. (*) Bu durumu parasal olarak da belirlemek olanaklı. Yani 1973 yılında imalat sanayiinde yaratılan 100 liralık değerden 21.5 liralık bir pay alırken kapitalistin aldığı pay 78.5 liradır. (*) Oysa bu 1963 yılında 77 TL. sı dolayla-

(*) Özlem Özgür, 100 Soruda Sanayileşme ve Türkiye. Gerçek Yayınevi, Sayfa 210, Ankara.
(*) İmalat Sanayi Anketleri.

rında. Demekki işçinin durumu biraz daha kötüleşmiş.

İşçi ücretleri artışları sağlandığında kâr marjları yada artı değer oranında bir değişme olmayacaksa kapitalistlerin ellerine geçenler azalacaktır kuşkusuz. Ancak, Türkiye'de kapitalistin kârlarını sınırleyan bir denetim olmadığı için, sömürü oranlarını azaltmamak hatta arttırmak için hemen ücret artışlarını fiyatlara fazlasıyla yansıtmak ve kârlarını korumak olanağı bulabilmektedir kapitalist girişimci. Hele günümüzde tekelci kâr alanlarının giderek yaygınlaşması bu sürecin kapitalistin lehinde olduğunu göstermektedir.

TABLO : 1
İMALAT SANAYİNDE ÇALIŞAN İŞÇİ BAŞINA YILLIK ORTALAMA ÜCRET VE ORTALAMA KATMA DEĞERDEKİ GELİŞMELER (Cari ücretlerle) *

Yıllar	Ortalama Yıllık Ücret Endeksi	Verimlilik Endeksi
1955	100.0	100.0
1966	119.2	104.2
1967	133.7	135.7
1968	147.2	150.2
1969	162.6	165.7
1970	212.6	216.2
1971	232.0	227.5
1972	255.2	241.0
1973	305.7	319.8

TABLO : 2
İMALAT SANAYİNDE ÇALIŞAN İŞÇİ BAŞINA YILLIK ORTALAMA ÜCRET VE KATMA DEĞERDEKİ GELİŞMELER (1963 = 100 sabit fiyatlarla) *

Yıllar	Reel Produktivite Endeksi	Reel Yıllık Ortalama Ücret Endeksi
100.0	1965	100.0
100.1	1966	114.3
124.0	1967	120.8
136.0	1968	127.6
145.0	1969	134.3
173.9	1970	160.8
156.7	1971	149.8
149.6	1972	145.5
183.2	1973	152.9

(*) İmalat Sanayi Anketi ve Ticaret Bakanlığı Konjonktür ve Yayın Müdürlüğü "Yeni Toptan Eşya Fiatları Endeksi" imalat sanayi rakamlarından türetilmiştir.

Tablolardan da izlendiği gibi 1963 - 1973 yılları arasında gerek cari gerek reel ücret ve verimliliklerde yakın bir ilişki görülmekle birlikte ücret artışları sürekli olarak emeğin verimliliğinin altında kalmış. Gerçekten de toplu söleşmenin egemen olduğu bu plânlı dönemde ücretlerle verimlilik arasındaki bu ilişkinin varlığı ilginç bir nokta. Oysa bu dönemde toplu sözleşmelerle sağlanan ücret artışlarından işverenlerin çok yakındıkları bilinen bir gerçek.

Bu bulguyu destekleyen diğer bulgulara bakınce olgu daha da açık gözler önüne serilmektedir. Örneğin işçiliğin imalat sanayinde üretim ve katma değer içindeki paylarında bu dönem içindeki değişmeleri hemen hemen aynı kalıyor. Gerçekten de üretim değeri içinde işçiliğin payının % 23.1 ile % 21.5 arasında değişmesi ve katma değer içindeki payın da % 11.3 ile % 10.8 arasında oynaması ücretlerin maliyet ve fiyat artışlarında önemli bir etmen olmadığı gerçeğini belirlemekte. Aşağıdaki tablodan durum açıkça izleniyor.

TABLO : 3
ÜCRETLERİN ÜRETİM VE KATMA DEĞER İÇİNDEKİ PAYLARI *

Yıllar	Ücretlerin Üretim İçindeki % payı	Ücretlerin katma değer içindeki % payı
1965	23.1	11.3
1966	25.3	11.4
1967	21.4	11.4
1968	20.9	11.6
1969	21.0	11.9
1970	21.3	12.3
1971	22.7	12.1
1972	24.2	12.3
1973	21.5	10.8

(*) İmalat Sanayi Anketleri.

İmalat sanayiinde ücret artışlarının verimlilik artışlarının gerisinde kaldığı ve katma değer içindeki ücret gelirlerinin payında görülen değişmezlik, ücret dışı gelirler (kâr, rant, faiz, vb.) paylarının artması gibi bir karşı gelişme ile birlikte oluştuğunu benimsemek pek de yanıltıcı olmayacak. Böylece kapitalist girişimcinin kârdan vazgeçmiyen tutum içine girmek yerine işçi ücretlerinden niye şikâyet etme durumunda kaldığı açıkça gözler önüne seriliyor.

Ücret artışlarına paralel olarak ücret kazançlarının milli gelir içindeki payında oluşan değişmelerin gözlenmesi de birçok bakımdan bu bulgumuzu kanıtlayıcı nitelikte olabilir. Aşağıdaki tablodan da kolaylıkla izlenebileceği gibi ücret kazançlarının gayri safi yurt içindeki hasıla içindeki oranı 1963 ile 1975 yılları arasında % 55 oranında artarken, ücretlilerin iktisaden faal nüfus içindeki oranı % 74.5 artmış. Yani ücretlilerin toplam aktif nüfus içindeki payı artmış buna karşın GSYİH içinden bu sınıfın aldığı pay daha az artmış. Bu ise ücret dışındaki gelir gruplarının ücret gelirlerinin çok üstünde geliştiğini göstermekte bize.

TABLO : 4
MEMUR VE SİGORTALI İŞÇİLERİN AKTİF NÜFUSA VE ÜCRET KAZANÇLARININ GSYİH'YA ORANI (%)

Yıllar	Artış Endeksi	Ücret Kazançlarının GSYİH Oranı	Ücretlilerin İktisaden Faal Nüfusa Oranı	Artış Endeksi
1963	11.7	100	7.9	100
1967	15.7	134	10.9	137
1971	18.2	155	13.8	175
1975				

Kaynak : Maliye Bakanlığı SSK İstatistikleri.

Not : Ücret kazançları hesaplanırken sigortalı işçiler ile yalnızca genel bütçeli kuruluşlarda çalışan memurlar kapsanmıştır.

Ülkemizdeki kapitalist girişimcinin temel sorunu artan ücretler değil. Onu o da biliyor. Onun temel sorunu dışa bağımlılığından geliyor. Dışardan getirdiği teknolojiyi finanse etmek sorun olarak onun karşısında. Bu nedenle işçi ücretlerine başvuruyor. Diyor ki, "artan ücretler enflâsyon doğuruyor. O nedenle ücretler artmasın." Böylece artı değer oranını biraz daha arttırarak bağlı bulunduğu dış tekellerden aldığı teknolojinin değerini de işçilerin sırtına yükleyebilsin.

Kapitalist ilişkilerin giderek yaygınlaştığı ülkemizde ücret gelirlerinin diğer gelir gruplarına göre bu denli dengesiz bulunması doğal bir sonuç olarak kabul edilmelidir. Böylece emek bir yandan üretim içinde yarattığı artı değeri kapitaliste hediye ederken (verimliliğinin altında ücret alırken) öte yandan enflasyon yolu ile üretimde koparabildiği bu düşük ücretinin kemirilmesine de şimdilik göz yumar gözükmektedir. Ancak, bu sürecin ne zaman ve nerede değişebileceğini söylemek için kâhin olmak gerekmez.

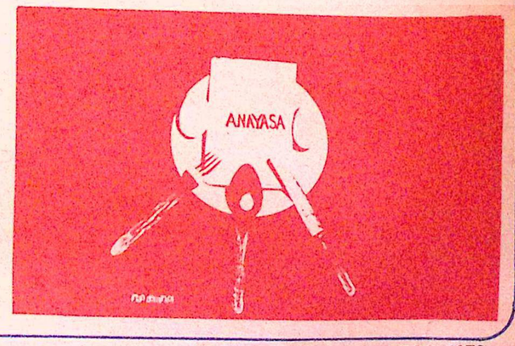

TARİHSEL BİR SEÇİM OLAYI / SEÇİM SONRASINDA SEÇİMDEN KALANLAR

Evet, İtalya seçimleri, tarihsel bir olaydı. Bu seçimden, ya, orta ve onun sağı, utku (zafer) ile çıkacaktır. Bu, kapitalizmin, büyük kitleleri küçük ödünlerle (tâvizlerle) kendi yanında tutma olanağının hâlâ sürdüğünün delili olacaktı. Ya da, bu seçimden sol blok, yeni bir çoğunlukla çıkacaktı. Bu da, insanlığın 20 inci yüzyılının sonlarında çok kuvvetle duymağa başladığı yeni özlemlere, yeni umutlara kapıların açıldığının delili olacaktır. Solun, bu yeni utkusu, kitlelerin, sanayi toplumları içindeki yeni bekleyişlerinin gerçekleşme yollarını açmış olacaktı.

Seçimler, 20 ve 21 Haziran günlerinde yapıldı. Kesin başarının, hiç bir yana düşmemiş olduğu hemen anlaşıldı. Seçimler -bir spor deyimi ile söyleyelim- ortada kalmıştı. Ne, Fanfani'nin, daha geniş sosyal adalet vadederek ayakta durmağa uğraşan Hıristiyan Demokratları, ne de Berlinguer'in, demokratik yöntemli ve bir bölüm özel girişimi elde tutucu komünistleri, (onlarla birleşebilecekleri düşünülen sosyalist parti) sürekli bir hükümet kurma olanağını elde edebilmişlerdir.

Artık, bir husus, kesinlik kazanmıştı : İtalyan kamu oyu, Hıristiyan Demokratlar ile komünistlerin teşkil ettiği iki kutupta toplanmıştı. Aradaki partilere önem vermemişti. Onları ufalamıştı. Fakat, bu arada, Sosyalist Partiyi de az bir kayıpla, korumuştu.

Buna göre, artık ve henüz, İtalya'nın yazgısı (kaderi) tümü ile, ne kapitalizmin eline teslim edilebilirdi; ne de, yeni ve özgürlükler üzerine duyarlılığını ileri süren bir solun eline... Bu seçimin arkasından, ufukta yeni bir seçim belirmeğe başlamıştı. O zamana kadar da, gene eskisi gibi, koalisyonlarla günleri sürdürme...

Ama bu, bir ilk ve basit tanıma (teşhis) idi. Bu seçimden, aslında, bir şeyler kalıyordu. Bunu iyi anlamak gerekirdi. Bunun için de, biraz gerilere gitmede yarar vardı :

İtalya'nın son 30 yıllık bilânçosuna bakılınca, şu görülürdü :

Ekonomik güçlükler, boyuna artmıştı. Hıristiyan Demokrat'lar ekseni üzerindeki bir kapitalist yöntem, bunları, çözememişti, çözemiyordu. Sosyal yapıyı değiştirmek sorunu ortaya çıkmıştı. Artık, mevcut egemen güçler, değişme ve yenileşme istiyen solların yönetimine ağırlıklarını koymalarına razı olmalı idiler. Çünki Sosyalist Parti ve Komünist Parti adları altında toplanan solların, İtalya'daki toplumsal yapıyı değiştirme güçlerinden yararlanmamazlık edilemezdi.

Aslında, ortada 3 büyük güç kalmıştı : Katolikler, Sosyalistler, Komünistler. İlk ikisi, bir koalisyonda birleşmiş idiler. Ama bunlar bu, toplumsal yapıyı yenilemeğe ve ekonomik güçlükleri çözmeğe yetmemişti. Onun için, her üçünün, bir "Demokratik Koalisyon" da buluşmaları gerekiyordu. İşte buna "Tarihsel uzlaşma" deniyordu.

Fakat, Katolikleri deyimleyen Hıristiyan Demokratlar, 1972 denberi, yalnızca, Sosyalistlerle işbirliğine razı idiler. Böylece, onların dışardan desteği ile sağlanan bir "Merkez Sol" iktidarı, İtalya için yeterli sayıyorlardı.

Sonunda 1976'ya gelindi. O zaman, Sosyalistler, üçlü bir birleşme olmazsa, İtalya'nın yenileşemiyeceğini, bunalımların çözülemiyeceğini, kesin olarak gördüler. Komünistlerin de, "Tarihsel Uzlaşma" nın gereğince, hükümete girmesini istediler.

Tüm kapitalistler, iki sol ile, böyle bir uzlaşmaya şiddetle karşı koydular. Onlara göre, bu iki sol, bir kollektivizm getirirdi. Bu da, İtalya'yı çöktürürdü. Onun için de, sosyalist yelpazenin bu iki diliminin işbirliğini durdurmalı idi. Ama, durdurulamadığı, durduramazlığı da bir gerçek idi. Öyle ise, "Tarihsel Uzlaşmayı" yeni bir biçime sokmalı idi :

Ekonomik bunalıma karşı, İtalya, yeni bir "olağan üstü program" ile, çareler düşünmeli idi. Ama, bu programın Hıristiyanlar yapmalı idi. Bu arada, öteki grupların düşünceleri, alınabilirdi. Fakat programı, Hıristiyanlar yapmalı idi. Sosyalist Parti ile Komünist Parti, bunu desteklemeli idi. Komünist Parti'nin desteği, dışarıdan olmalı idi.

Oysaki, "Tarihsel Uzlaşma" nın yarattığı ışık altında, şu belirmişti : İtalya, tepeden yönetimci, kollektivist anlamda bir hükümet istemezdi. İtalya; sosyal yapının değişmesi ve gelişmesi gereksinmesini bir başka türde hükümet ile çözmeğe başlayabilirdi. Bu örnek : Yekpare (monolitik) ve tepeden inme bir irade uygulayıcıları dışında kalan solların, hükümete muhakkak katılmaları örneği idi. Hıristiyan Demokratlar, bu gereksinmeyi görmeli ve üç gücün koalisyonuna razı olmalı idiler. Hıristiyanlar, buna razı olmadıklarına göre, Sosyalistler de, desteklerini geri alırlardı. Hükümetler, kurulamaz durumu doğardı. Yeni seçimlere gidilirdi.

Öyle de oldu.

Umuluyordu ki, yeni seçimlerden, istikrarlı bir hükümet olanağı çıkar.

Çıkmadı.

Seçim tablosu, şunu verdi : Hıristiyanlar, gene öndedirler. Oyların % 38.7 si, onların olmuştur. Bu durumu, küçüklerin sırtından elde etmişlerdir. Ama, 1972 ye göre, % 3.1 lik bir gerilemeye uğramışlardır.

Komünistler, 1972 de % 27.1 ile ikinci idiler. Şimdi % 34.4 e yükselmişlerdir. Gene ikincidirler. Hatta bu yüzden kendilerine "ebedi ikinci" alayı adı takılmıştır. Fakat, giden parlamento'ya göre % 7.3 lük bir ilerleme puvanı almışlardır.

Sosyalistler, gene üçüncüdürler. Ama, 1972 deki 61 sandalyelerinden 4 ünü yitirmişlerdir. Buna karşın, gene de, yeni bir koalisyonun anahtarı onlarda sayılıyor.

İşte, seçim sonrasında, seçimden kalan sayısal durum budur.

Ama, seçimden kalan bu sonucun, bir de İtalya'daki gelişimi gösteren bir anlamı vardır. Bu nedenledir ki, ona, tarihsel bir seçimdir diyoruz : Hem İtalya'yı, hem de Avrupayı etkiliyecek bir gelişimdir, diyoruz.

Önce şunu belirtelim : İtalyanlar, oyların bu kutuplaşmasından, gene de bir koalisyon çıkaracaklardır elbet... Burada, şu seçenekler, hemen akla gelir :

a) Bir "Merkez - sağ" kurulabilir, az - çok sürmek üzere... Bu, Hıristiyan Demokrat ekseni üzerinde olur. Bu, katılma, ya da dışardan destekleme sureti ile, Hıristiyan Demokrat - Sosyal Demokrat - Cumhuriyetçiler - Liberaller - ve hatta, hatta, Faşist Toplumsal Hareket Partisi birleşimi ile meydana gelir.

Buna, iki engel görülüyor : Bir kez, herhangi bir gurubun, İtalya'da faşistlerle birleşmesi, bütün İtalya için sınıfsal denge sorunları yaratır. Bunları çözmek zor olur. Bu nedenle, Faşistlerle, kolay - kolay birleşilemez. Sonra, Hıristiyanlar, durumlarını, ancak, adı geçen öteki küçük partileri zayıflatarak koruyabilmişlerdir. Şimdi, kendilerini ufalayıp küçülttükleri partiler ile birleşme manevralarını yapmak çok zor olur.

b) Bir sol blok kurulabilir, gene az - çok sürebilme istidadı ile... Ve Komünistlerin - Sosyalistlerin - Sosyal Demokratların - Cumhuriyetçilerin - Bağımsızların destekleri ile... Zaten iki sol parti, şimdiden oyların % 73 üne sahiptirler.

Fakat, İtalya'da, bugünkü koşullarda, komünistlerin bu sorumluluğu yüklenmeleri için yeterli olgunlukta olmadıkları meydandadır. Onların politikaları, tarımsal bölgelerce tutulmamaktadır. Bu bölgeler, böyle bir sol bloka direnir. Nato'yu, Ortak Pazar'ı savunanlar da direnir.

Ayrıca, toplumu esaslı bir yapısal değişmeye uğratma hususunda böyle bir radikal eylemi destekliyecek, hatta buyuracak bir sanayileşme düzeyi de yok.

Böyle bir ortamda, hemen esaslı yapısal değişmelere geçme eylemi, sürtüşmelere yol açar : Parti ile sendikaları, sendikalarla işçileri, işçilerle köylüleri, birbirine düşürebilir. Sürtüşmeleri önlemek için parti ya sert önlemler almak zorunda kalır, bu; yekpare - tepeden inmeci bir kollektivizme götürür. İtalya, bunu istemiyen ya da, parti, ödün (tâviz) vermek zorunda kalır, kimi sosyal guruplara.. Bu da, çürümüş bir sosyal - Demokrasiye dönüşüm olur. İtalya, bunu da istemiyor.

Evet, bu iki seçeneğin ikisi de, başarılabilse, uygun süreli birer hükümete yol açabilir. Fakat görülüyor ki, bunların gerçekleşme olanakları zayıftır.

c) Öyle ise, bir "Ulusal Birlik" kurulabilir. Fakat buna da, Hıristiyanlar yanaşmıyorlar.

Onlara göre, bu seçim göstermiştir ki, İtalya ve Avrupa, kollektivizmi istemiyor. Onun gibi, komünistleri ve sosyalistleri beraberce içeren bir birlik te istemiyor. Bu İtalya'nın çökmesini getirir. Komünistlerle bir iktidar içinde birleşme olamaz. Onlarla, ancak, bir "İktidar - Muhalefet Diyaloğu" kurulabilir.

d) O zaman, ortada kala - kala, "Hıristiyan Demokrat - Sosyalist Parti Birliği" kalıyor.

Hıristiyanlara göre, ancak bu kurulabilir. Bu kurulmalıdır. Hıristiyanlara göre, Sosyalist Parti anlamalıdır ki, Sosyalistler için yaşama şansı, ancak, Hıristiyanların müttefiki olmalarındadır. Yoksa, işte gördüler, zayıflıyorlar. Bu durumları ile, bir "sol seçenek" kuramazlar. Yaşa güçleri, Hıristiyanlarla birleşince artacaktır. Bu nedenle, bu son seçeneğe yanaşmalıdırlar. Sosyalist Parti, kamu oyunda henüz onurludur, tutulmaktadır. Hıristiyanlar da... Öyle ise, birleşmeleri, ikisi için de iyi olur.

İşte, Temmuzun ikinci yarısında, İtalya'da aranan budur. Bunun içindir ki, "Komünistlerin bulunmadığı bir koalisyon, olmaz" diyen Sosyalist Parti Genel Sekreteri Martino gitti; onun yerine, bu işe "evet" diyebilecek olan Bettino Craxi geldi.

Hıristiyan Andreotti'nin, böyle bir "Hıristiyan - Sosyalist koalisyon kurulabilmesi için, Amerika'nın, Papalığın, Nato'nun, Ortak Pazar'ın çaba harcadığı görülmektedir.

Bütün bu olasılıkların üstünden bakarsak; seçimden sonra da seçimden kalan bir anlam olarak, 20 - 21 Haziran tarihsel bir olay yapan şu özelliği görürüz :

Hıristiyanlar, % 4 lük bir üstünlükle, öndedirler. Fakat Komünistler, yalnız başlarına % 7.3 lük bir puvan ile, gelişmenin önündedirler. İki sol'un birleşimi ise, oyların % 73 nü aşmıştır. Geri kalan bir çeyreği biraz aşanı % 27 ayrı, 7 parti ile tarafsızlar bölüşmüştür. Demek ki, İtalya'da, "sola açılma" kesindir.

Evet; yekpare iradeci, tepeden inme yönetimci, diktacı bir sistem istemiyor İtalya... Fakat, İtalya'da, halkçı kuvvetlerin lehine olan bir dinamik var demektir. Bu dinamik, laik ve sol bir seçmenin büyümesini sağlıyor.

Bu laik ve sol seçmen, Amerikaya Papaya - Ortak Pazar'cılara büyük endüstri tekelcilerine karşın, artık, "Anti - Sol" bir temel üzerinde hükümetler kurulmasını istememe düzeyine çıkmıştır.

İçinde, Sosyalist Parti'nin de bulunduğu bir hükümet kurulabilir. Bu, ancak, bir "İvedi (acele) durum hükümeti" olabilir. Sosyalist Parti, bu ivediliği aşarak, İtalya'daki halkçı kuvvetleri öne çıkaran bu dinamiğin karşısına, temelli çıkamaz. Hıristiyanlarla, temelli bir yazgı birliği kuramaz. Çünkü, seçim oranları gösteriyor ki, Hıristiyanların "egemenlik çağı" geçmiştir. Bir açıdan, İtalya ve Avrupa için, tepeden inmeci - diktacı bir kollektivizm, yeğlenir almaktan çıkmıştır. Ama, bu seçimlerle, İtalya ve Avrupa için, genel anlamda, bir demokratik yöntemli sol'un vazgeçilmezliği de tescil edilmiştir.

Avrupalı sol'lar, şu ya da bu parti adı altında olabilirler. Ama, onların bir birleşik özellikleri vardır ki, bu, demokratik niteliktedir : Çoğulcu bir sosyalistleşme aranması gibi...

Seçimden kalan anlama göre : İşte bu noktada birleşenler, bundan böyle, İtalya'da ve Avrupa'da söz sahibi olacaklardır.

İtalya'da ve Avrupa'da temel reformculuka seçimlerin deyimlediği bir halkçı dinamik ile olabilir. Bu dinamik, demokrasiye, çok partili sisteme, seçim ile iktidar değiştirme yöntemine, özel özgürlükler demetine, toplumsal özgürlükleri geranti etme ögeleri üzerinde işlemiştir. Sözünü dinletecektir.

lunapark ve halil tunç

önder aker

Halil Tunç'un her açıklaması bana Luna Parkların sihirli (!) aynalarını hatırlatır...

İnsanı kısa bir süre için olduğundan farklı gösterir bu aynalar. Büzülür, uzar, kısalır, şişmanlar insanoğlu aynadan aynaya geçtikçe. İnsanlar çoğukez tek başına değil, başkalarıyla birarada girerler aynalı odaya; birbirlerinin haline bakıp, gülerler. Değişmeyen kuralı şudur sihirli aynaların : Kişi, girdiği gibi çıkar odadan : Ne uzamıştır, ne de kısalmış. Olduğu gibidir.

Halil Tunç yıllardır işçileri, sendika yönetıcilerini, çoğu politikacıyı bu aynalı dolaba sokmuştur ve yıllardır berabererindekiler O'nun aynalar önündeki görünümünün tartışmasını yaparken, kapıdan sıvışıp, gitmiştir.

— Şimdi buradaydı, Şişman, düşük göbekli, uzun suratlı...

— Ne münasebet işte şuradaydı. Uzun boylu, dar omuzlu, çarpık bacaklı...

Yıllardır politikacısı da, işçisi de, sendika yöneticisi de bunu tartışmıştır. Halil Tunç bilinenden farksız kişiliği ile aynalardan uzaklaşırken ve hâlâ da tartışmaktadır.

Aynalar çok işine yaramıştır Halil Tunç'un.

Şuradaydı, buradaydı, şöyle idi, böyle idi derken, o, başta kalabilmeyi başarabilmiştir.

Son günlerde sihirli aynalar önünde bir başka konukla konuşmaktadır Türk-İş Genel Başkanı Tunç. Tüm ilkelerde birlik içinde olduğunu söylediği Sayın Ecevit ile... Buru, 21 Temmuzda Türk-İş Yönetim Kurulu üyeleri izleyecektir.

Türk-İş Yönetim Kurulunun 21 Temmuz toplantısını ön plâna çıkaran haber şudur : Türk-İş, siyasal partiler karşısındaki durumunu saptayacak.

Konusu, kahramanları aynı olan bu eski hikâye karşısında sosyal demokrat ilkelerde bütünleşmiş sendikacılar için sorulacak ilk soru şu olmalıdır : Kiminle?

Seydişehir'de, Bursa'da işçi kurşunlatanlarla mı?

AP işçi bürosu yöneticiliği yapan icra kurulu üyeleriyle mi...

Demokratik sol basını "Türk Pravda'sı, Türk İzvestia'sı" isimleriyle anan ve salt bu buluşu! için sırtı sıvazlanan "katıbi umumi" Sadık Şide ile mi!

Gerçekte, 21 Temmuz'da yapılacak olan şudur : Siyasal partilerin seçim bildirgeleri, programları özetlenip Türk-İş Yönetim Kurulu üyelerinin önüne getirilecektir. Bir de, Türk-İş'in 1966'dan bu yana küflenen "24 ilkesi" ile program ve bildirgeler arasındaki bağlar saptanacaktır. Sadık Şide'nin sözde evinde gizli olarak hazırladığı rapor budur. Buna, Halil Tunç'un aynalar önündeki yeni görünümü eklenince, yönetim kurulundan çıka çıka, bir havan dolusu, su çıkacaktır.

Sosyal demokrat ilkelerde bütünleşmiş sendikalar için "sihirli aynaları" tuzla buz etmenin zamanı gelip, geçmektedir.

Bu sendikalar, 21 Temmuz'da hangi partinin desteklenmesi yolunda karar alınmasından önce, 1977 seçimlerinin yapılıp, yapılamayacağını, faşist zorbalar karşısında alınacak tedbirleri, kısacası, "özgürlükçü ve çoğulcu demokrasinin korunmasında işçilere düşen ödevleri" tartışmalıdırlar.

Siyasete ağırlık koymanın at pazarında satış yapar gibi pazarlık konusu olamayacağını haykırmalıdırlar.

Ve Türk-İş'in, flörtüne sokulup, "ay, yapma görürler" dîyen aşifteyi anımsatan tutumundan duyulan tiksintiyi ortaya koymalıdırlar.

Bu tutum, sadece Türk-İş'in uzatmalı yöneticilerine değil, sihirli aynalar önünde Tunç'u değerlendirmeye çalışan politikacılara da çok şey öğretecektir.

DİSK VE TÜRK-İŞ

yücel özkök

Türk-İş hakkında şimdiye kadar yazılanlar, söylenenler, eleştiriler o kadar çok oldu ki, artık insanın içinden Türk-İş'le ilgili bir yazı bile yazmak gelmiyor. Söyleye söyleye ağzımızda tüy bitti desek yeridir doğrusu. Ancak, Halil Tunç kaptanlığındaki Türk-İş sefahat gemisi karaya oturmak üzeredir. Bu geminin, hele son Türk-İş Yönetim Kurulu öncesi ve sonrası, basında okuduğumuz demeçlerden de hatırlanacağı gibi bir o yana, bir bu yana yalpalaya yalpalaya, artık su yüzünde durabilecek hali kalmadı. Yok CHP ile prensiplerde birleşiyoruz, yok parti programları inceleniyor, yok partilere görüşlerimizi bildireceğiz gibi binbir safsata ile yıllarca zaman kaybeden, işçi sınıfını uyutan Türk-İş yönetici kliği, temsil ettiğini zannettiği işçilerin çok gerisinde kaldığını bakın şu gerçekleri okuyarak görebilecekler midir acaba?

NEDEN CHP

Türk-İş'in her konuda kat be kat önüne geçen DİSK bakınız Türk-İş yöneticilerine ibret verecek bir ders olarak, siyasal kararı taa 1973 yılı seçimlerinden önce hangi nedenlerle almıştır. DİSK V. Dönem Çalışma Raporunda Neden CHP başlığı altında, 1973 seçimlerinde CHP'nin DİSK tarafından desteklenmesinin nedenleri şöyle sıralanmaktadır :

— Çünkü, özellikle 12 Mart sonrası, dönemde, parlamento içinde ve dışında demokrasinin, tüm özgürlüklerin ve işçi haklarının savunmasını yapmış, bunlara karşı, tüm girişimlere karşı çıkmış ve mücadele etmiştir.

— Anayasa ve demokratik hayata aykırı düşen yasaların iptali için Anayasa Mahkemesine başvurma kararı almıştır.

— Çalışanları ezerek, sömürerek, yoksullaştırarak kalkınma ve sanayileşme anlayışını çağın gerisinde bulmuş, insanca ve demokratik bir çalışma hayatını gerçekleştirecek bir düzen değişikliği anlayışına yönelmiştir.

— Grevleri yasaklayan, Lokavtları serbest bırakan devlet politikasına karşı çıkmıştır.

CHP 1973 seçim bildirgesinde özellikle, halkımızın bütün fertlerinin yaşama ve çalışma koşullarının demokrasi ve özgürlükler içinde gelişmesini ve mutluluğa ulaşmasını sağlayıcı derinliğine tedbirler getirmekte ve genellikle,

— Toplu sözleşme yetkisi tesbitinde işçinin oy kullanarak sendika seçme hakkını (Referandum),

— İşsizlik Sigortası kurulmasını,

— İşçilerin haksız yere işten atılmasını önleyici yasal tedbirler alınmasını (iş garantisi),

— Lokavtın kısıtlanmasını (anladığımız anlamda kaldırılmasını),

— Memur sendikalarının kurulmasını,

— İşçi memur ayırımının kaldırılmasını ve çağımızın teknolojik gelişmelerinin getirdiği aşamalara göre yeniden düzenlenmesini,

— İşçi haklarının ve demokrasiyi sınırlayan yasaların demokratik kurallara uygun olarak değiştirileceğini, özellikle bunların başında Devlet Güvenlik Mahkemeleri, Dernekler, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri yasaları bulunduğunu,

— Tüm çalışanların İş ve Sosyal Sigortalar Yasaları kapsamına alınacağını,

— Adaletli, dengeli gelişme için gerekli ücret politikası hakkında Danışma Kurulu kurulacağını,

— Eğitimin daha geçerli temel esaslara bağlanmasını, yüksek eğitimin parasız olmasını, halk eğitimine yeni uygulamalar getirilmesini, öğretmen özgürlüğü ve teminatı, eğitimde eşitlik ilkesini,

— Yabancı ülkelerde çalışan işçilerin ve çocuklarının eğitim sorununun yeniden ele alınacağını,

— ları gerçekleştirmeye söz vermiştir.

İşte tüm bu nedenlerle DİSK, 1973 genel seçimlerinde Anayasal özgürlükleri ve demokratik hakları ve uygarlıkçı bir anlayışı savunan tek parti durumunda olduğu için işçileri, köylüleri, esnafı, memurları ve tüm dar gelirli vatandaşı CHP'ye oy vermeye çağırmıştır.

Peki TÜRK-İŞ nerede? Daha henüz karar veremedi, öğrenemedi onun için hiç bir yerde. Daha henüz yalpalıyor, ama, denizin tutmasına da fazla zaman kalmadı. Bakalım o zaman ne yapacak Türk-İş sefahat gemisinin kaptanları.

TÜRK-İŞ NELERİ BAŞARAMADI

Bir de şimdi Türk-İş'in kuruluşundan buyana neler yapamadığını, yanlış politika ve tutumuyla, temsil ettiği işçi sınıfını uyutmakla ve liderlerinin ağzına her seferinde lokum yapıştırılmış emzik vererek, kendi kendiyle nasıl ters düştüğüne bir göz atalım. Bakınız DİSK'in yine V. Dönem Çalışma Raporunda Türk-İş'in durumu madde madde ne güzel tanımlanıyor :

— Türk-İş Anatüzüğünde yazılı ilkeleri ve kongrelerinde alınan kararları uygulama gücünü yitirmiştir.

— Türk-İş, işçilerin güçlü işkolları sendikalarında toplanmasına karşı çıkmış, işçileri güçsüz sendikalara dağılmaya itelemiştir.

— Türk-İş Anatüzüğündeki hükümleri savsaklamış, kabul ettiği 24 ilkesinin hayata geçirilmesine asla çalışmamıştır.

— Türk-İş, iktidara hangi parti gelmişse onun paralelinde bir yol izlemiş, eyyamcı bir politikanın zebunu olmuştur.

— Türk-İş, toplum gerçeklerine aykırı düşen partilerüstü dediği politikayı izlemiştir. Böylece de işçi haklarının sağlanması ve işçilerin devlet yönetiminde söz ve karar sahibi olması yolunu tıkamaya yaramıştır.

— Türk-İş birbirleriyle çelişen ve birbirleriyle sahte dostluklar kuran bir çıkarcı yönetici kadrosunun elinde samimiyetsiz bir tutum içindedir.

bunların Türk kültürüne karşı yabancılaşmalarının önleneceğini, emeklilik haklarının yurda aktarılması, tasarruflarının değerlendirilmesi, gümrük işlerinin kolaylaştırılması ve seçimlerde oy kullanmaları gibi önemli sorunlarının çözüleceğini,

— Düşünce ve basın özgürlüğünün gerekliliğini, kabul etmiş ve bun-

— Türk-İş uzun bir süre kendi bütçesiyle ve kendi aidat geliri ile memurlarının aylıklarını yaremez bir lüks ve sefahat hayatının dalgaları arasına düşmüştür.

— Türk-İş yurt gerçekleriyle ve Türkiye koşullarına aykırı bir işçi eğitim politikası izlemiş, böylece gayri milli bir yolun yolcusu olmuştur.

— Türk-İş tam bağımsız kişiliği olan onurlu bir politika izlemesini, isteyenlere daima karşı çıkmıştır.

— Türk-İş, işçileri uyutucu ve işçi haklarının alınmasını güçleştirici bir oyalama politikasının temsilcisi olmuştur.

— Türk-İş kanunları işçiler aleyhine yorumlanmış, kanunsuz işler peşine düşmüştür.

Ve böylece Türk-İş işçilerden çok sermaye sahiplerinin ve çıkarcı çevrelerinin işine gelen, onlarla bütünleşen bir kliğin elinde her geçen gün bu çarpıklığı daha iyi görülen bir örgüt olmuştur .

İşte bu gerçeklere itiraz edebilecek yalandır diyebileceğimiz gerçek işçi lideri varsa çıksın karşımıza. İşin en güzel tarafı şurasındadır. Biz bu satırlarımızla ne kadar yazsak da, artık işçi kardeşlerimizin bu gerçekleri okuyup öğrenmelerine gerek yok, çünkü onlar bu hususları artık çok daha iyi görüyor ve değerlendirebiliyorlar. İşte bunun için, Türk-İş Yönetim Kurulu karar almış, almamış, şunu yapıyoruz, şunları sağlayacağız, demiş, dememiş, artık Türk işçi sınıfını bunlar etkilemez. Sayın Türk-İş liderleri siz karar alsanız da, almasanız da, işçi sınıfı yolunu bulmuş ve çizmiştir ve yakın bir gelecekte maskelerinizi yırtıp atacaktır, tarih yazacaktır bu satırları. O zaman bakalım sizler ne yapacaksınız?

TESBİH ÇEKEN, TETİK ÇEKEN

doç. dr. alpaslan ışıklı

Kapitalist toplumun temel çelişkisi emek-sermaye çelişkisidir. Toplum içinde sermaye gelirleri ile geçinenler başlıca gelir kaynakları emekleri olanlar, emeklerinden başka satacak şeyleri olmayanlar arasındaki çıkar ayrılıkları ekonomik alanda olduğu kadar siyasal alanda da birbirleriyle çelişen özlemleri, yönelişleri ortaya çıkarır.

Ekonomik alanda, dolayısiyle siyasal alanda egemen olanlar kapitalist toplumda ortadan kaldırılması olanaksız olan, zira kapitalist toplumun doğal ve kaçınılmaz bir sonucu olan bu çelişkiyi gizlemekte yarar görürler. Çoğunluğu oluşturan çalışan halk kesimleri, böyle bir çelişkinin bilincine vardıkları ölçüde, ortak çıkarlarının ve özlemlerinin gerektiği doğrultuda kenetlenerek ekonomik ve siyasal gücün el değiştirmesi yolunda sağlıyabilirler, bir demokratik oluşumu gerçekleştirebilirler.

Emek-sermaye çelişkisini gizlemek için başvurulan yollardan biri de birtakım sahte ve yapay çelişkiler icadederek veya önemsiz birtakım çelişkileri abartarak toplumun temel çelişkisi haline getirme çabasıdır. Böylece asıl çelişkinin gözlerden uzak tutulması, unutturulması amacı güdülmüş olur. Veya emekçilerin ortak çıkarlarının bilincine varmak yolundaki yönelişlerini saptırıcı, yanlış bölünmelere yol açıcı bir ortam doğmuş olur.

İşçi - memur çelişkisi, beyaz yakalı - mavi yakalı işçiler arasındaki çelişki, işçi-köylü çelişkisi veya bazı etnik gruplar arasındaki çelişkiler bu tür sahte veya kasten büyütülmüş çelişkilerin en çok görülen örnekleridir.

Tesbih çekenlerle tetik çekenler gibi bir ayırıma dayandırılan çelişki de ülkemizde ötedenberi ustalıkla yürütülen bir saptırma, zihin karıştırma çabasının ifadesidir. HC .Hükümetinin başı da geçenlerde yaptığı bir basın toplantısında aynı ifadenin etkinliğinden yararlanmak istemiştir.

Oysa, bu ifade de yeralan sembollerin gerçekle bir ilişkisi olmadığı, başvurulan ifadenin pek çok-yanlışı birarada taşıdığı kolaylıkla görülebilir.

Güya toplumda emekten yana, demokrasinin bütün unsurlarıyla ve gerçek anlamda yerleşmesinden yana olanlar tetik çekenlermiş, bunların karşısında da tesbih çekenler varmış gibi bir propaganda gizli açık sürdürülmektedir. Sağ ile sol arasındaki mücadele, dinle ilgili bir mücadele imiş gibi gösterilmek istenmektedir.

Solun, yani emekten, gerçek demokrasiden yana olanların hasmı din değildir. Dinin, zaman zaman, egemen güçlerin elinde geriliğin ve baskının aracı olarak istismar edilmesi çıkarlarının bilincine ermiş emekçi kitleleri ve onların siyasal mücadelelerini gerçek hedeflerinden saptıramaz. İşçi sınıfının dünya görüşü açısından bakıldığında önemli olan, öncelikle düzeltilmesi gereken, sonuçlar değil sebeplerdir. Emekçinin mücadelesi tesbih çekenle değil alın terinin ürünlerini çekip alanlarladır.

Tetik çekenler ise, solda, yani gerçek demokrasi için, emekten yana bir düzen için mücadele verenler arasında değil, halkın karşısına cinayet şebekeleriyle çıkan, yazılı vur emirleri veren yani bir ucu MC hükümetine dayanan zihniyetin temsilcileri arasında aranmalıdır. Çalışan halk çoğunluğu yararına mücadele verenler için halkın demokratik desteğinden daha etkin bir silâh olamaz. Kuşkusuz, tarihin çeşitli dönemlerinde çeşitli ülkelerde halkın demokratik gücünü baskı ve kaba kuvvetle ortadan kaldırmak isteyenlerin aynı tür vasıtalarla ortaya konan bir tepkiyle mukabele gördükleri doğrudur. Ancak, her dönemde mücadelenin böyle bir mecraya dökülmesinin gerçek sorumlularının, halkın ilerleyişini kaba kuvvetle durdurmak isteyen baskıcı güçler olduğu da bir gerçektir.

Tesbih çeken, tetik çeken gibi bir ayırımın yanlışlığı, dindar olmayı tesbih çekmek gibi biçimsel bazı koşulları yerine getirmekten ibaret sayanların geçmişteki marifetlerinden de görülür. Dün Menemen'de Kubilay'ı şehit edenler kimlerdir, daha sonra, İstanbul'da kanlı pazarler düzenleyenler... kimlerdir! Bunlara elbette kimse dindar diyemez, ama, tesbih çekenlerden olduklarını da herkes bilir. Üstelik, dini bu tür cinayetlere maske yapmak isteyenlerin kimlerin hizmetinde ve himayesinde olduğunu da herkes bilir.

Çalışan kitleler kendi davalarına sahip çıktıkça, bazı bireysel davranışları ve gençlik çağı çılgınlıklarını istismar etme ve ileriye dönük her türlü demokratik hareketi tetik çekmeyle özdeşmiş gibi göstererek gözden düşürme çabaları büsbütün itibarsızlaşmaktadır.

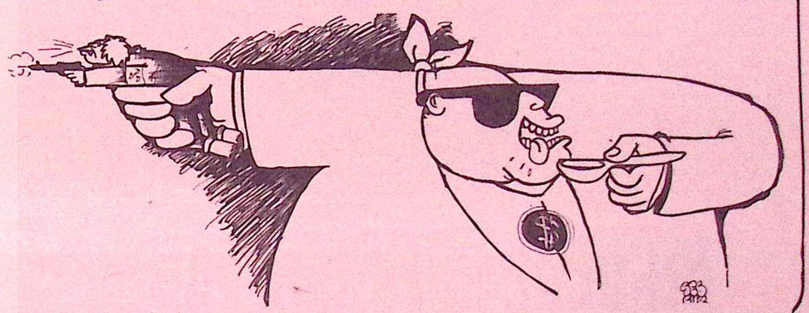

İLAÇ SOYGUNU SÜRÜYOR

dr. turhan temuçin

TMMOB Fizik Mühendisleri Odasının aylık bültenine göre Türkiye'deki ilâç sanayii % 98 i ile dışa bağımlıdır. Yani uluslararası şirketlerin, ilâç tröstünün kontrolu altındadır. Türkiye'deki ilâç sanayii.

Yabancı ilâç şirketleri ile patent, royalty ve lisans anlaşmaları yaparak Türkiye'yi bir açık pazar haline getiren yerli yapımcılar her yıl gerek ham madde ithali ve gerekse diğer anlaşmalar karşılığı olarak yurt dışına milyonlarca liralık döviz çıkarmaktadırlar.

Çok uluslu şirketler kendi ülkelerinde etkenliğini kaybetmiş ilâçları, kullanılmasında hiç bir yarar bulunmayan ve hatta zararlı olan ilâçları geri kalmış ülkelere satarak akıl almaz kârlara ulaşmaktadırlar. Bundan kısa bir süre önce bir yabancı ilâç firmasının total alkoloid bellodonlarını % 25400 yüksek fiatla Türkiye'ye soktuğu Türkiye İktisatçılar Birliğinin bülteninde yayınlanmıştı. Yüzde 25400 gibi bir kârın hangi boyutlarda olduğunu insan kafası kolaylıkla anlıyamıyor. Bu korkunç bir soygun, ahlâksızca bir talandır.

Soygunun bu düzeyde gidebilmesi için yerli ve yabancı ilâçcıların yapmıyacakları yoktur. Tüm güçlerini bazı ağızları susturmak için rahatlıkla kullanmaktadırlar. Susturulması gereken ağızlar öncelikle kamu kesimine sahip çıkmağa kalkan ağızlardır. Bu namuslu ağızlar ya baskı ile, ya da başka metodlarla devreden çıkarılmakta ve halk yararına olan girişimler daha başlangıçta engellenmektedir.

Örneğin S.S.K. Türkiye'deki ilâç tüketimini en yüksek düzeyde oluşturur. S.S.K. nın yıllık ilâç tüketimi artık milyara doğru yol almaktadır. Tüketilen ilâçların büyük bir çoğunluğu çok uluslu ilâç şirketlerinin ilâçlarıdır ve bunlara kucak dolusu para ödenmektedir.

Bu vurgunu, bu soygunu önleyebilmek için bundan üç yıl önce S.S.K. nın kendi ilâcını kendi yapması için bir yasa çıkarıldı. Bu yasa uygulansa ve S.S.K. kendi ilâcını kendi yapabilse idi yabancı ilâç şirketlerinin çanına ot tıkanacaktı ama S.S.K. nın ilâç harcamaları da % 50 oranında azalacaktı.

1974 de Ecevit hükümeti döneminde S.S.K. Genel Müdürü Dr. Erdal Atabek bu yasayı uygulamak için gerekli girişimlerde bulundu ve hatta bu iş için bir de fabrika satın alındı. Yapılan hesaplara göre S.S.K. 1975 yılının ortalarında önce antibiotikten başlamak üzere üretime geçecek ve ikinci kademede de serum yapacaktı. Bu işle ilgili bütün plân ve programlar yapıldı ve uygulamağa geçildi.

Ne var ki böyle bir uygulamanın çıkarlarını nasıl yıkacağını bilen yabancı firmalarla yerli işbirlikçileri fabrika açılmasını engelleyebilmek için elden ne gelirse yaptılar. Ecevit hükümetinin görevden çekilmesinden sonra Genel Müdür Dr. Erdal Atabek görevden alındı. Atabek'in yerine atanan yeni Genel Müdür Mustafa Mut ise ilâç işini askıya aldı. Kendisine yöneltilen bütün soruları yanıtsız bıraktı ve onun da görevden alınışına kadar ilâç fabrikası açma işinde arpa boyu ilerleme olmadı.

Geçtiğimiz ay S.S.K. nın Genel Kurulu yapıldı. Görüldü ki 1975 de açılması plânlanmış olan ilâç fabrikası halâ etüd safhasındadır. Ve gene anlaşıldı ki bu ilâç fabrikası bu yıl degil ya bir dahaki yıl da açılamıyacaktır.

Açılmasa ne olur? Olan şu, her geçen gün S.S.K. nın kasasından ilâç yapımcılarının kasasına yaklaşık olarak bir buçuk milyon girmektedir.

Günde birbuçuk milyonluk bir parayı kolay kolay kimse kaçırmaz. İşte bu nedenle de ilâç fabrikası da kolay kolay açılmaz.

Şimdi soygun tüm şiddeti ile devam etmektedir. Yararlı fakat ucuz ilâçları ilâç sanayicisi üretmemekte, bunu karşılık fiatları ikiyüz elli liradan başlayıp bir tedavi dozluk tutarı üçbin lira olan ilâçlar bol keseden üretilmekte ve bu ilâçlar ne hikmetse gene bol keseden S.S.K. na satılmaktadır.

S.S.K. Genel Müdürlüğü, Sosyal Güvenlik Bakanlığı bu işe kesin bir çözüm yolu getirebilecek midir? Genel Kurullarda "hayır ilâç fabrikası açmıyacağız" demeğe elbette ki kimsenin gücü yetmez. Genel Kurulda "ilâç fabrikası açacağız" demek de hiç yeterli bir şey değildir.

S.S.K. Genel Müdürlüğü ilâç fabrikasının ne zaman açılacağını ve ne zaman üretime geçileceğini bildirmek zorunluğundadır. Bunu bildirmezse ilâç fabrikası açma girişimlerinin bir oyalamaca olduğuna hiç kuşku kalmıyacaktır.

Devletin bir kuruluşunun başında bulunanların siyasal inanç ve ekonomik anlayışları ne olursa olsun üçbuçuk işbirlikçi ilâççıdan korkmaları için bir neden yoktur. Yapacakları iş Türk işçisinin alın (terinden oluşan paraların yağmasını önliyecektir. Bunu bir kez daha ve herhalde son olarak hatırlatıyoruz.

SALDIRILAR BİZİ YILDIRMAYACAKTIR

Genel - İş Sendikasının İstanbul Belediyesin de çalışan işçilere sağladığı üstün haklardan sonra Türk - İş'e bağlı ihanet şebekesinin giriştiği eylemlerin gerçek yüzü ortaya çıktı. Bu direniş İETT'de işveren tarafından düzenlenmesi işçiler arasında nefretle karşılanmıştır. İETT'de otobüs servis kağıtlarını, biletçilere bilet vermeyen işveren işçileri zorla direnişe itmiş ve sarı sendikal işçilerin tümünün direnişe katıldığını ilan ediyorlardı.

Bu oyunu gören İETT işçisi gerçek işçi kuruluşu olan sınıf mücadelesini veren DİSK, Genel - İş'e akın ederek üye olmaktadır.

Son durumda İETT taşıt kesiminde çalışan 7000 emekçiden 4300 Genel - İş'te bütünleşmiştir. Bu bütünleşme hergeçen gün daha da yoğunlaşmaktadır.

İşçilerin Genel - İş'te bütünleşmeleri karşı sarı sendika yöneticilerini ve Türk - İş'i korku içine sokarak Seydişehir, Tofaş Tariş olaylarına bir yenisini eklemiştir. Türk - İş'e bağlı Türkiye Genel - İş yöneticileri işçiden yedikleri tokat karşısında şaşırarak saldırganlıklarını zorbalığa döktüler. Topkapı garajı önünde kayıt işlemlerini yürüten sendikamız temsilcisi Ahmet Demir, Sarı Türkiye Genel - İş şube başkanı ve temsilcisi tarafından dövülmüşlerdir. Olayı haber alan Genel - İş temsilcilerinden Ahmet Biçen İçöz olayın geçtiği garaj önüne gelerek "arkadaşımıza neden saldırdınız" sorusunu sorması üzerine saldırganlar kullandıkları Murat marka otomobille İçöz'ü ezmek istemişlerdir. Ansızın otomobille saldırıya uğrayan İçöz camlara çarpmıştır.

Ahmet Bicen İçöz

Tüm ülkemizde üyelerini kaybetmenin verdiği telaş içinde bulunan sarı sendika yöneticileri saldırganlıklarını artırarak Ahmet Bicen İçöz'e ateş etmeye başlamışlardır. İşçilerin Genel - İş'te bütünleşmesini hazmedemeyen eli silahlı saldırgan Mustafa Şelte temsilcimize beş el ateş etmiş ve biri isabet almıştır. Kurşun arkadaşımızın bacağına isabet etmiştir.

Yıllardır İETT işçisini sömüren ve aldatan bu işçi sınıfı düşmanları Seydişehir, Tariş, Tofaş olaylarının bir yenisini daha tezgahlıyorlardı. Saldırganlar "Yavuz Hırsız" örneğin en yakın polis karakoluna giderek dövüldüklerini iddia etmişlerdir. MC iktidarı ile işbirliği içinde bulunan Türk - İş'in bölge temsilcisi Ziya Hepbir olayların bu bölümünde sahneye çıkarak oynanan oyunu yürütmüştür. Karakolda olayı görmeyen yalancı tanıklarla doldurarlar. Güvenlik kuvvetlerini yürüten polise siyasal baskı altına almışlardır. Olayın gerçek tanıklarından Hasan Söken olayın tümünü anlatmak istemişsede karşılığını nezarete atılmakla bulmuştur. Saldırganların ateşettiğini söyleyen ve gerçeği tüm açıklığıyla ortaya koyan Hasan Söken 9 saat baskı altında tutulmuştur. Karakol komiserinin bu davranışı bitmemiş diğer gerçek tanıkların ifadesini bile almamış ve gerçeklerin ortaya çıkmasını engellemiştir.

Tüm bu tanıklara, olay yerindeki 7,65 mm lik boşkovanlara karşın ilgili polis yetkilileri Ziya Hepbir'in isteğiyle hareket ederek yetersiz belge düzenlemesine gitmiştir. Doktor tarafından kurşunla yaralandığı saptanan ayrıca adli tıp yetkililerince iş göremezlik raporu verilen Ahmet Demir ve kurşunla yaralanan Ahmet Biçen Öz'de sanıklar gibi aynı işleme tabi tutularak tutuklanmışlardır.

Suç üstü mahkemesinde yargılanan sanıklar karakol yetkililerince düzenlenen tutanaklar gereğince serbest bırakılmıştır.

Faşizmin hızla tırmandığı ülkemizde emekçiler MC ve onun yandaşı Türk - İş'in saldırıları işçi sınıfını yıldırmayacaktır.

İETT işçisi aynen bu çirkin oyun karşısında aldatıldıklarını ve sömürüldüklerini anlayarak Eshat, EGO'da olduğu gerçek işçi kuruluşu olan DİSK GENEL - İŞ'te bütünleşmektedir.

İhanet şebekesinin ve ortaklarının bu oyunları emekçiler tarafından bozulmaktadır. İşte Tüm Tiş temsilcisi bir emekçi arkadaşımız sarı şebekenin başını İETT emekçisini ve Türkiye Genel - İş sendikası üyelerini her çeşit sosyal haklardan mahrum bırakan ve sarı sendikacılıkta yöneltilen bu üç sendikanın başkanı Hilkat Garibesi erken bunamış başkalarına sarı diyor bildiri dağıtıyor.

Bu kişinin hiçmi yüzü kızarmadı hiçmi utanma sıkılma denen şeyi kendinde görmedi.

Hey sarı sendikacı Hüseyin PALA

Biz İETT işçileri uzlaşmacı işverenle birlikte çalışan sendikada olmadığımızı gerçek sendikanın DİSK Genel - İş olduğunu öğrendik ve yanlış yolda olduğumuzu anladık DİSK Genel - İş'e sendikasına akın akın gidiyoruz, diyen emekçi arkadaşımız bu sarı şebekenin tüm ortaya koyduktan sonra yayınladığı bildiriyi şöyle bitirmiştir .

1969 yılında buyana işkolu hakkını kaybeden sağa sola satışan sizler sonunda işverenin kucağına düşmüş, kendi benliğini tamamen kaybetmiş bir çıkmazın içine girmiştir. Son İETT direnişi bunu açıkça göstermiştir. Bu direnişi anlatacağım güleceksiniz GAYE ŞU İDİ HÜSEYİN PALA bizlere İETT den 2 yıl içinde 43 lira aldı Belediye işçilerine 50 lira zam Disk Genel - İş'e verilir mi diye göz boyamak için kanunsuz bir çırpınıştı bu. Tabii sonu fiyasko İş veren üçkişiyi değil 800 kişiyi bile işten atar diyen kişiler Bu Türkiye Genel İş Sendikacılarıdır..

Ben soruyorum İETT işvereni izin vermese ve adamlarına emir verip kapılar kapanmasa araba kağıtları saklanmasa acaba bizleri direnişe sokabilirmi idi herşey anlaşıldı Yalancının mumu burada sönmüştür.

Uyumayın arkadaşlarım uyanın : Saygılar size

Bizi ancak DİSK Genel - İş kurtarır kaydını yaptır. Mevcut sözleşmenin 100 - 113. md. lerinden dolayı şimdilik isimsizim Hüseyin PALA.'nın Tümtis Temsilcisi"

İşçi sınıfını faşist baskılar yıldıramayacaktır. Tüm gücünüzle gelseniz dahi işçi sınıfının DİSK'te bir bütün olmasını engelleyemeyeceksiniz.

YAŞASIN İŞÇİ SINIFININ BÜTÜNLEŞME UĞRAŞI YAŞASIN GENEL - İŞ YAŞASIN DİSK.

NİĞDE'de GREVİMİZ VAR

Niğde Belediyesinde çalışan üyelerimiz adına işveren belediye ile sürdürdüğümüz görüşmelerde işverenin ters tutum ve davranışları nedeniyle çıkan uyuşmazlık nedeniyle grev hakkımız doğmuştur.

22 Temmuz sabahı 04'de tüm çalışanların katılmasıyla grevimiz başladı. Grevimiz olaysız ve başarı ile sürerken belediyenin yargı organlarına müracaat etmesi üzerine ihtiyati tedbir kararı ile grevimiz durdurulmuştu. Bu durdurma kararı üzerine sendikamız merkez hukuk bürosundan Av. Lütfi Gülergin, ve Av. Güven Çınar'ın mahkemeye müracaat etmeleri üzerine alınan 1976/77 - 66 değişik işler sayılı 29.7.1976 tarihli kararı ile grevimiz aynı gün yeniden başlamıştır.

Grevimiz Niğde Belediyesinin grev yasağı olmayan işyerlerinde başarı ile sürmektedir. Grevimiz Niğde emekçi halkının büyük desteği ile başarıyla sürerken yerel devrimci ve demokratik kuruluşlar tarafından desteklenmektedir. Genel Merkez organizatörlerinden Ceniz Kendiyeli, Cihan Erdem ve Şube başkanı Ünal Tunç'un yürüttüğü grevimiz üyelerimizin hakları alınana değin sürecektir.

Niğde kentinde belediye tarafından yürütülen görevlerin tümü durmuştur. Hiç bir temizlik işleri yapılmamakta, cöpler kaldırılmamaktadır. Belediye Başkanının işçi sınıfına karşı aldığı bu insafsız tavır nedeniyle Niğde bir pislik beldesine dönüşmüştür.

Grevle ilgili olarak Niğde Şube Başkanı Ünal Tunç yaptığı açıklamada işverenin işçi sınıfına karşı ters bir tavır takınarak sözleşmeye yanaşmadığını belirtmiştir. Ünal Tunç şunları söylemiştir :

"Sermaye sınıfının temsilcisi olan işveren, sınıfının devrimci uğraşını veren örgütümüzé ve işçilere karşı aldığı tavır, nedeniyle bu grev doğmuştur.

DİSK Genel - İş olarak üyelerimizin çıkarlarını sonuna değin savunacağız bu grevle Niğde emekçi halkına haklılığımızı kabul ettirdik. Bu hak alma eylemimiz haklarımız alınıncaya değin sürecektir. İşverenin Grev kırıcı çabaları biz emekçiler tarafından kırılmıştır. Zafer bizim olacaktır."

Genel - İş EMEK Grevci emekçileri kutlar devrimci uğraşlarında tüm içtenlikle basarı dıler.

Greve katılanların bir bölümü işyeri kapısında

Grev çadırı

Sağ yumruklar havada tümü inançlı sınıfının güçlülüğü ve onuru içindeler

BATI AVRUPALI SOLCULAR

m.şükrü koç

Haziran ayı sonunda, Doğu Berlin'de yapılan "Komünist Partileri Toplantısı" üzerine, Türkiye'de ve Batı'da değişik yorumlar yapıldı. Bu toplantıda alınan kararlar Türk basınında, siyaset çevrelerinde değişik değerlendirmelere uğradı.

Genel olarak, Türk ve batılı yorumcular, Berlin toplantısının kararlarını, Moskova'nın yenilgisi ve Batılı Partilerin başarısı biçiminde sergilediler. Hatta, bazıları :

— Mareşal Tito, 1948'de Stalin'e karşı açtığı savaşı kazandı!, Çavuşesku Romanya'nın tezini kabul ettirdi!. biçiminde hükümler verdiler.

Aslında, Berlin toplantısını düşünen, planlıyan ve bunun için Doğu Almanya'yı görevlendiren Sovyetler Birliği olmuştur. Sovyetler Birliğinin, son yıllarda uyguladığı yeni politikasının temel ilkelerinden birisi, Batılı ülkelerdeki komünist partilerle öteki solcu partiler arasındaki buzların eritilmesine yardımcı olmak idi. Bu politika bir gerçeğin, bir zorunluğun ifadesi olarak uygulamaya konulmuştur. Batı Avrupalı insan, ne oranda solcu olursa olsun, ister sosyal demokrat, sosyalist, isterse komünist partisi üyesi olsun, vazgeçemediği bazı özgürlükleri vardır. Düşüncesinden, fikirlerinden ötürü insanların cezalandırılmasını istemez. Batı Avrupalı insan, gelişmiş kapitalizmin getirdiği bazı olanakları kullanma alışkanlığından vazgeçemez. Ve Batı Avrupalı insan, tarihsel bir gelişmenin sonucu olarak tanıdığı bir takım kurumlardan ve kurumlaşmalardan kopamaz. Parlementerizm bunların başında gelmektedir. Meslek dayanışması için kurulan çeşitli örgütler bunlardandır. Kısacası, Batı Avrupalı insan, çoğulcu-toplum düzeninden soyutlanamaz. Sanayileşmenin giderek ihtisaslaştığı ülkelerde, "proleterya" ile öteki emekçiler arasındaki ilişkiler de biçim değiştirmiştir. Elektronik araçları kullanan insanın, beden işçisi mi yoksa fikir işçisi mi sayılacağı tartışması Batı'da bitmiştir. Batılı toplumda, üretim ve hizmetler kesiminde çalışan herkes kendisini emekçi saymaktedir. Bu nedenle, "proleterya diktatörlüğü" konusundaki görüşleri de değişmiştir. Sosyalizm dogmatik, donmuş, kalıplara sıkıştırılamaz. Çağın gereksinmelerine ve insanların mutluluğuna olan her yeni olay ve sorun, sosyalizmin konusudur. Bu nedenle, Batılı sosyalistler, üretim biçimindeki temel ilkeler dışındaki oluşları dikkatle ve geniş bir anlayışla karşılamaktadır... Kısacası, Batı Avrupalı sosyalistler, çok partili demokratik düzeni ve onunla ilişkili olan kurumlaşmaları esas sayınca, uygulayacakları politikaları da değiştirmek gereğine inanmışlardır. Bu durumu çok iyi değerlendiren Sovyetler Birliği, Batı'daki sosyalistlerle, komünist partiler arasındaki ilişkileri yumuşatmak, seçim sandıklarından iktidar olarak çıkmasını kolaylaştırmak bakımından, şimdiye kadar bilinenlerin dışında bir yöntem değişikliğini kendi politikasına ters görmemiştir. Onun için de, Batılı ülkelerdeki komünist ya da sosyalist veya işçi partisi adı altındaki siyasal kuruluşların Marksist temeller üzerinden çıkmamak şartıyla, kendi ulusal koşulları içinde çalışmalarını, adeta teşvik etmektedir. Fransa'da Marche'nin, İtalya'da Berlinguer'in son zamanlardaki çıkışları, Sovyetler Birliği ile kendi aralarındeki ihtilafların değil, mutabakatın sonucudur.

Bunun dışında, Batılı partiler, Stalin döneminde önemli derecede zedelenen "Milliyetler Meselesi" ne Sovyetler Birliğinde yeni bir yaklaşım getirildiğini iyi bilmektedirler. Yani, sosyalizmin "milliyetçilik" kavramına ters değil, en doğru yorumu getirdiğini modern sol düşünceleri izleyen herkes kabul etmektedir. Nitekim, Stalin'den sonra, Sovyetler Birliğinde, 100 değişik halkın kendi ulusal özelliklerine, kültür, edebiyat, sanat ve eğitim ihtiyaçlarına karşı gösterilen tavır oldukça liberalleşmiştir. Kendi yönetimindeki "milliyetler" e gösterilen bu tavır değişikliğini, Batı'daki partiler için daha da geniş biçimde ortaya koyması normaldir. Bu noktadan bakınca, Berlin Kongresinde, Brejnev tarafından ortaya konulan ve öteki partilerce de benimsenen, "her ülkenin partisi, kendi ulusal yolunu ve yöntemini seçme özgürlüğüne sahip olmalıdır" doktrini, adı geçen toplantıya katılan ülkelerdeki partiler arasında işbirliği ve fikir birliğinin bir sonucudur.

Bu olay, Türkiye'deki sol partiler ve solcu düşünürler arasında dikkatle ve fakat doğru teşhislere dayalı olarak değerlendirilmelidir. Demokratik haklara ve özgürlüklere inanan, Türk ulusunun mutluluğu için ekonomik ve sosyal yöntemler öneren her solcu, belirli çizgide toplanabilir. Kanımızca, ilk çizgi de, ülkemizdeki kapitalizmin ve uluslar arası sermayenin sergilemeye çalıştığı faşizme karşı savaşta işbirliği etmek olmalıdır. Çeşitli fraksiyonlar zevzeklik ve sol uğruna solu parçalamaya yönelik bir takım teorik tartışmeları bir yana bırakıp, bu safta mücadele kararı vermelidir. İşçi sınıfının sendikal örgütleri, aydınların örgütleri ile en büyük sol parti olan CHP nin bu konuda oluşturmaya çalıştığı işbirliği cephesinde faşizme tüm kapıları kapatmaya çalışmalıdır.

görev başında öldüler

Hanifi ASLAN'a arkadaşları son görevlerini yerine getiriyorlar. Cenaze biraz sonra Nevşehir'e gönderilecek

Ankara Belediyesi Temizlik İşlerinde çalışan üyemiz şoför Nuri ELMAS ve temizlik işçisi Hanifi ASLAN'ı kaybettik.

26 Temmuz sabahı görevde iken Nuri ELMAS yönetimindeki "WAYNE" çöp kamyonunun frenleri patlamıştır. Fren patlaması üzerine Nuri ELMAS kamyonu diğer araçlara zarar vermemek için Polonya Büyükelçiliği bahçesine doğrultmuş ve duvarlara çarpan araçta fedakar üyemiz Nuri ELMAS ve Hanifi ASLAN yanarak feci şekilde can vermişlerdir.

Olay sabah saat 7.30 da meydana gelmiştir. Temizlik İşleri Müdürlüğünün "Wayne" tipi çöp kamyonu Cinnah Caddesinden Kızılay yönüne gelirken frenler patlamıştır. Aracı durdurmak isteyen fedakar üyemiz Nuri ELMAS aracı durduramamış ve trafiğin yoğun olduğu yoldan Polonya Büyükelçiliği bahçesine yönetmiştir. Yüklü ve Ağır olan kamyon elçiliğin bahçe duvarlarına ve parmaklıklarına çarpmış ve parçalanarak bahçeye girmiştir. Parçalanan aracın motorü ateş almış ve iki üyemiz feci şekilde halkına hizmet ederken şehit olmuştur. Cesetler şoför mahalli parçalanarak çıkarılmıştır.

Aynı araçta görevli olan 5 üyemiz bir rastlantı sonucu araca binmemişler ve kurtulmuşlardır.

Olay aniden tüm Ankara'ya yayılmış. Genel - İş çevresinde büyük acı yaratmıştır.

Yiğit işçi Nuri ELMAS 52 yaşında 1951 yılından bu yana Belediyenin çeşitli işyerlerinde çalışmakta idi. Bu yıl emekli olacağı belirtilen Elmas evli ve 2 çocuk sahibi idi.

Temizlik işçisi Hanifi ARSLAN 1962 yılından buyana Belediyede çalışmaktaydı. 39 yaşında halkına hizmet ederken ölen Aslan evli ve 5 çocuk babası idi.

Üyelerimizin kaybı büyük acı doğurmuş tüm işçiler arasında bir üzüntü yaratmıştır. Üyelerimiz için iki tören yapılmıştır.

İlk cenaze töreni olay günü saat 14.00 de Hanifi Aslan için yapılmıştır. Hanif i Aslanın Cenazesi SSK Dışkapı Hastanesinden alınarak Temizlik İşleri Müdürlüğü bahçesine binlerce işçinin omuzunda getirilmiştir. Yapılan törende işçiler ilişkileri Müdürü Ceyhan Mumcu yeptığı konuşmada "Halkına hizmet ederken kaybettiğimiz şehitlerimizi saygıyla anıyoruz" demiştir. Törenden sonra Hanifi Aslan'ın cenazesi memleketi olan Nevşehire gönderilmiştir.

Üyemiz Nuri ELMAS'ın cenaze töreni 28 Temmuz Çarşamba günü yapılmıştır. Hacı Bayram Camiinde kılınan öğle namazından sonra Karşıyaka mezarlığında toprağa verilmiştir. Bu cenaze törenine, İstanbulda bulunan Genel Başkanımız Abdullah Baştürk Genel Başkan vekili Ertan Andaş Ankara'ya gelerek katılmışlardır.

İki üyemizin kaybı Genel - İş topluluğunda büyük acı yaratmıştır.

Genel - İş EMEK üyelerimizin ailelerine yakınlarına ve çalışma arkadaşlarına baş sağlığı diler büyük acılarını paylaşır baş sağlığı diler.

Hacı Bayram Camiinden alınan Nuri ELMAS'ın cenazesi arkadaşlarının omuzunda

ARŞİV

TOPLU SÖZLEŞMELERDE SENDİKAL DEMOKRASİNİN ÇAĞDAŞ UYGULAMASI

toplu sözleşmelerin ekonomik mücadelede yeri önemi ve sınırları

Toplu sözleşmeler; işçi sınıfının yaşama ve çalışma koşullarının geliştirilmesinde söz sahibi olmak için verdiği ekonomik mücadelenin bir bölümüdür. Bu ekonomik mücadele içinde her toplu sözleşme, her grev, günlük mücadelede elde edilen her kazanım, ekonomik ve toplumsal ilerleme yolunun sayısız kilometre taşlarından biri olmaktadır. Ancak biliyoruz ki zamanın ve mücadelenin ilerleyişi sırasında önümüze çıkan yol ayrımlarında doğru seçim yapılması veya bu seçim olayların kendiliğinden gelişimine bırakılırsa hedefimize ulaşamayız, geriler iz, hatta kendimizi yine başlangıç noktasında bulabiliriz.

O halde yaptığımız her sözleşme ve grevde, ulaştığımız her yol ayrımında bize "pusula" görevini görecek, devrimci ilkelere ve bilimsel yöntemlere sahip olmak zorundayız. İşçi sınıfının Dünya'da ve Türkiye'de on yıllar boyunca verdiği mücadelenin birikim ve deneyimlerinden kaynaklanan ve kristalleşen bu ilkelere uymadığımız takdirde işçi sınıfının yaşama çalışma koşullarında sürekli bir iyileşme sağlayamayız. Devrimci ilke ve yöntemleri izlemek, bizi ekonomik ve toplumsal anlamda daha ileri aşamalara ulaştıracaktır. Çünkü siyasi mücadele ile ekonomik mücadele ilişkisinde, belirleyici, yönlendirici ve itici güç siyasi mücadeledir. Ekonomik mücadelenin, bu arada toplu sözleşme mücadelesinin ise siyasi mücadele üzerinde, bir ölçüde etkileyici gücü vardır. Ekonomik mücadelede devrimci ilkelerin uygulanması bir süreç içinde, mücadelenin motoru ve yön gösterici çizgisi olarak, bizi ileri aşamalara götürecektir.

— Kısa dönemde bu ilkeler, ekonomik mücadelenin, toplu sözleşmelerin geliştirilmesinde büyük ölçüde etkili olacak.

— Aynı ilkeler ekonomik mücadelenin siyasi mücadeleye açılım ve dönüşümünü gerçekleştirebilecektir.

— Siyasi mücadelenin güçlenmesi ise ekonomik - demokratik mücadelenin sınırlarını genişletecek, ona yeni bir güç kazandıracaktır.

"Ekonomik mücadelenin yürütülmesinde bu denli önemli ilke ve esaslar neler olabilir?", "Dünyada ve Türkiye'deki İşçi Sınıfı Hareketi Tarihi bize hangi doğrultuda yön göstermektedir" sorularını aşağıdaki temel noktalar etrafında cevap vermeyi deneyelim :

TOPLU SÖZLEŞMELER İLE SÖMÜRÜ KALDIRILAMAZ, ANCAK SINIRLANDIRILABİLİR

Toplu sözleşmelerin yapılması ile işçi sınıfının yaşama ve çalışma koşullarında sürekli bir gelişme sağlamaya olanak yoktur. İşçi ve ailesinin konut, beslenme, eğitim ve sağlık koşullarını geliştirmek, vergi yükünü azaltmak, işsizliği ortadan kaldırmak... v.b. yalnız toplu sözleşmelerle gerçekleştirilecek hedefler değildir. İşsizlik, açlık ve sefalet kapitalist sistemin üretim ve mülkiyet ilişkilerinin sonucudur. Biz sonuçlara karşı değil, esas olarak açlık ve sefalet ve işsizliği yaratan nedenlere karşı mücadele etmek zorunda olduğumuza göre toplu sözleşme mücadelesi bizim için bir amaç değil, araçlardan biri olmaktadır. Bu araç ile belirli işyerlerinde veya işkollarında, belirli şehir veya bölgelerde, belirli dönemlerde işçilerin durumunda kısmi bir iyileşme görülebilir. Ancak kapitalist sistemde; çalışanların durumunda sürekli ve genel bir iyileşme sağlanamaz. Bir iktisadi gelişme döneminin getirdiğini bir bunalım dönemi tamamen götürür. Madeni eşya, makina, ilâç, lâstik üreten işyerlerinde gerçek ücretler yükselebilir. Verilen mücadele ile bu işyerlerinde çalışan işçilerin durumunda göreli bir iyileşme görülebilir. Ancak tarım ve orman işçileri aynı dönemde tam bir sefalet içinde bırakılmışlarsa, diğer işkollarındaki, göreceli iyileşmenin anlamı azalır veya tamamen yok olur. Sonuç olarak şunu diyebiliriz; "Bazı dönemlerde ve yerel olarak, toplu sözleşmelerle bazı işçilerin durumunda göreli iyileşme sağlansa da, kapitalist sistemde genel eğilim, ulusal ve uluslararası plânda işçi sınıfının durumunu göreli ve mutlak olarak kötüleşmesidir."

TOPLU SÖZLEŞMELER VE GREV, SÖMÜRÜNÜN SINIRLANDIRILMASI VE EKONOMİK MÜCADELENİN GELİŞTİRİLMESİ İÇİN TEK BAŞINA YETERLİ DEĞİLDİR, ANCAK GEREKLİDİR

Yukarıda ortaya konulduğu gibi ekonomik mücadele sömürünün ortadan kalkması için yeterli olmasa da, gereklidir! Çünkü kapitalist sistemde, işçi sınıfının sermayeye karşı verdiği günlük mücadeleye ve toplu sözleşmelere değer vermemek kendi durumunda kısmi ve geçici düzelme sağlayacak fırsatlardan yararlanmamak yanlıştır. Günlük ve kısmi talepler uğruna verilen mücadeleyi tamamen reddettiğimiz takdirde işçi sınıfı ezilmiş ve hiç bir kurtuluş umudu taşımıyan bir kitle durumuna düşebilir. İşçi sınıfı sermayeye karşı verdiği ekonomik mücadelesinde sıkı durmazsa, kendisini daha geniş kapsamlı bir harekete çirişmekten kesinlikle yoksun bırakmış olacaktır.

Oysa sömürünün sınırlandırılması mücadelesi sömürünün ortadan kaldırılması mücadelesinin vazgeçilmez bir parçasıdır.

Sınıf uzlaşmacılığını esas olan sendikalar toplu sözleşmeler ve sınırlı grevleri, tek mücadele aracı olarak kabul ederler. Sermaye ile bütünleştikleri için, sınıf sendikalarının toplu sözleşmeler ile elde ettikleri hak ve kazanımların düzeyine de çıkamazlar. Bu asalakların, bir kısım işçilerin ücretlerini, sosyal haklarını, çalışma koşullarını,

DİSK'den

ROMA OTELİNDE GREV DEVAM EDİYOR

DİSK'e bağlı Turizm - İş Sendikasının işverenin görüşmelere katılmaması üzerine 17.7.1976 günü Roma Oteli işyerinde baş- rine grev kararı alınmıştı. Grevin 23. gü- lendiği grev devam ediyor. nünde işçiler, grevi sonuna kadar sürdü-

100 işçinin çalıştığı bu iş yerinde Tu- receklerini, imzalanacak bir toplu söz- rizm - İş Sendikası yetki alarak, toplu söz- leşme ile haklarını alıncaya kadar müca- leşme görüşmelerine başlamıştı. Ancak delede kararlı olduklarını belirtmişlerdir.

DİSK'de YENİ GÖREV DAĞILIMI

DİSK yürütme Kurulunun yaptığı toplantıda tüzük gereğince görev dağı- tımı yapılmıştır. Bu dağıtıma göre Ge- nel Başkan Kemal TÜRKLER'e bağlanan daireler şunlardır : Dışilişkiler Dairesi, Toplu sözleşme Dairesi, Araştırma Etüd Dairesi, ücret ve Ekonomi Politika Da- iresi.

Genel Sekreter Mehmet KARACA'- ya Koordinasyon Dairesi, Basın yayın ve tanıtma Dairesi, Personel Dairesi bağ lanmıştır.

Yürütme Kurulu üyesi ve Genel Başkan vekili Rıza GÜVEN başkanlığına Eğitim Dairesi, yine yürütme kurulu üye- si ve Genel Başkan vekili Mehmet KI- LINÇ başkanlığına Sosyal ilişkiler Daire- si bağlanmıştır.

Diğer Dairelerin başkanlıklarına şu yöneticiler getirilmiştir.

Yürütme Kurulu Üyesi Celâl KÜ- ÇÜK'e Mali İşler Dairesi, Yürütme Ku- rulu Üyesi Kemâl NEBİOĞLU'na Hukuk İşleri Dairesi, Yürütme Yürütme Kurulu Üyesi Fehmi IŞIKLAR'a örgütlenme Da- iresi bağlanmıştır.

TEKNİK - İŞ ÜYESİ İŞÇİLER İŞVERENİ PROTESTO İÇİN ÜÇ GÜNLÜK YEMEK BOYKOTU YAPTILAR

Geçtiğimiz günlerde Ordu Yardım- laşma Kurumu Genel Müdürlüğü işyerin- de işverenin toplu sözleşmeyi tam uygu- lamaması üzerine DİSK'e bağlı Teknik -İş üyesi işçiler üç günlük yemek boykotu yaptı. DİSK'in açıklamasına göre toplu sözleşmenin işyerinde uygulanmaması sonucu başlayan huzursuzluk işçi baştem- silcisi tarafından işverene iletildi, fakat İşveren soruna bir çözüm getiremedi. Asgari ücret farkı, terfi farkı, kamp yardı- mı gibi toplu sözleşmede yer alan bazı sosyal hakların verilmediği gerekçesiy- le Teknik - İş üyesi 300 işçi yemek boy- kotu yaparak işvereni protesto ettiler.

adana iş mahkemesi bossa grevini durdurdu

ADANA — DİSK üyesi Gıda - İş Sendikası'na bağlı Bossa Un Fabrikası işçilerinin 31 Mayıs'ta başlattığı grev, Adana İş Mahkemesinin kararıyla kaldırıldı.

Bossa Un Fabrika işvereninin Adana İş Mahkemesine başvurarak ihtiyati tedbir kararı istemesi üzerine, Mahkeme işverenin isteğine uyarak şu kararları verdi :

"a) Dışarıdan ham madde fabrika- ya çıkarılacak,

b) Fabrika içindeki üretilmiş mallar satış için dışarı çıkarılacak,

c) Greve katılmayan büro perso- neli grevci işçilerin yerine çalışabilecek,

d) İçerdeki yıkanmış buğdaylar öğü- tülecek, öğütülen buğdayların çuvallan maası için dışarıdan işçi alınacak,

e) Fabrika silosundaki buğdaylar, alınan işçilerle, fabrika dışına çıkarıla- cak."

DİSK'İN AÇIKLAMASI

Öte yandan, Devrimci İşçi Sendika- ları Konfederasyonunca yapılan açıkla- mada İş Mahkemesince verilen kararın, uluslararası sözleşmelere ve Anayasa'- nın sağladığı grev hakkına saldırı niteli- ğinde olduğu belirtildi.

DİSK'in açıklamasında özetle şu gö- rüşlere yer verildi :

"Burjuvazi sömürü düzenini koru- mak için açık saldırı ve baskılarını yo- ğunlaştırırken hukuk düşmanı yüzünü de iyice su yüzüne çıkarmaktadır. Sermaye için Anayasa ya da yasalar, kendi çı- karları gerektirdiğinde öne sürülen, çı- karları emrettiğinde buruşturulup bir ke- nara atılan kağıtlar olmaktadır. Onun ta- nıdığı tek yasa vardır : Kâr yasası.

İşçi sınıfımızın sömürü ve baskıya karşı mücadelesi yükseldikçe burjuvazi- nin hayat alanı daralmaktadır. Bu durum- da, kârını ve sermaye birikimini daha da büyütmek için başvurabileceği tek yol kalmaktadır : Baskı ve çıplak terör yolu.

Bu uğurda gerektiğinde Anasayayı, yasaları ve genel olarak hukuku bir kena- ra atmaktadır.

Burjuvazinin bu anti demokratik ve işçi düşmanı ve sendikal hakları yokedi- ci saldırılarına en yerinde cevabı, yine işçi sınıfımızın DİSK çatısı altında büyü- yen birliği ve mücadelesi verecektir."

ÇALIŞANLARIN SENDİKAL HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİ ILO'DA TARTIŞILACAK

5 - 9 Temmuz, 1976 tarihleri arasın- da PSI, GENEL-İŞ ve TÜRK HARB-İŞ sendikalarının Ankara'da ortaklaşa dü- zenledikleri "ÇALIŞANLARIN SENDİ- KAL HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİ" ko- nulu simpozyumun devamı bu sefer 27 Eylül - 2 Ekim, 1976 tarihleri arasında Cenevrede uluslararası düzeyde hazırla- nan bir simpozyumda tartışılacaktır. Sendikamızla birlikte, Türk Harb - İş, Sağlık - İş ve TÜMPERSONKON dele- gasyonlarının katılacağı bu simpozyum. da ülkemizdeki sendikal hak ve özgür- lükler Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ilgili Konvansiyonları ve tavsiye kararları açısından ele alınıp değerlen- dirilecektir.

Sendikal hak ve özgürlükler konusu Ülkemizde kısıtlı olduğu kesinlikle sap- tanmış, görüleceği gibi uluslararası sen- dikal örgütlerce büyük ilgi kazanmış olup, bu kısıtlamaların kaldırılması yö- nündeki çalışmalar, ortaya konulan bu faaliyetlerle giderek genişletilmektedir.

Cenevre'de düzenlenecek bu sim- pozyumda, ayrıca konu ile ilgili ve bu ko- nunun savunulmasında katkıları bulana- cak Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konferedasyonu (ICFTU) ve Uluslar- arası Kamu Hizmetleri İşçileri Federas- yonu (PSI) çalışmaları da açıklanacak- tır. Bu faaliyetlerin sonucu olarak, ülke- mizde kısıtlı bulunan sendikal hak ve özgürlükler adı geçen uluslararası sendi- kal örgütlerle işbirliği yapılarak yakın bir gelecekte uluslararası platforma ge- tirilmiş olacaktır.

örgüten

sözleşmeler devam ediyor

Sendikamızın sürdürdüğü yeni dönem sözleşmeler başarıyla devam etmektedir. Bu sözleşmelerle işçi sınıfının ileri amaç- ları gerçekleştirilmekte yepyeni haklar alınmaktadır. İşçi sınıfının onuruna ya- kışır bir düzeyde gelişen sözleşmelerin büyük bir kısmı tamamlanmıştır. 1976 - 78 dönemi işyeri sözleşmelerinin tümü önü- müzdeki günlerde bitecektir. Önümüzde- ki saymızda sanırız yapılan sözleşmelerin tümü üzerinde bir değerlendirmeyi sizle- re sunacağız.

Birçok işyerinde yapılan sözleşmo işçilerin oyuna sunularak yapılmaktadır. Büyük kent belediye sözleşmelerinin tü- mü tamamlanarak imzalanmıştır. Bu söz- leşmeler karşı sendikaları silip atmıştır.

İmzalanan sözleşmeler şunlardır :

MERSİN BELEDİYESİNDE SÖZLEŞME İMZALANDI VE SARI TÜRKİYE GENEL-İŞ SİLİNDİ

Bir süre önce Mersin Belediyesinde çıkarcı kişilerin kurduğu ihanet şebekesi sınıf düşmanı sarı sendika artık işçileri rahatsız edemeyecektir. İşçiler yapılan sözleşme ile gerçek kuruluşlarına dön- müşlerdir. Sarı sendikacılar işçiden ge- rekli dersi almışlardır.

Mersin Belediyesinde çalışan işçiler adına 17.7.1976 da imzalanan sözleşmeye işçiler de katıldılar. Sözleşme imza töre- nine katılan Genel Sekreter Hasan OK- YAR söz leşmeyi işçilerin oyuna sunmuş ve ondan sonra imzalanmıştır. İmza töre- nine birçok devrimci kuruluş temsilcileri de katılmıştır. Yeni sözleşmeden 1750 işçi yararlanmaktadır. İki yıl süreli olan sözleşme ile alınan haklar şunlardır :

- 66 TL. ücret zammı
- 20 TL. yemek bedeli
- 1.25 TL. kıdem zammı
- Tüm işçiye 4 - 8 TL. sorumluluk zammı
- 1.3.1976'dan geçerli 60 TL.'lık as- gari ücret
- 45 saatlik çalışma haftası
- 50 TL. çocuk parası, 500 TL. öğre- nim yardımı.

Mersin Belediyesi ile yapılan sözleşme işçilerin oyuna sunulmuştur. Yanda sözleşme imzalanırken zltta ise törene katılan işçileri

Eskişehir Belediyesi ile imzalanan sözleşmenin imza töreni

GENEL-İŞ SİVAS'TA BİN BELEDİYE İŞÇİSİ ADINA SÖZLEŞME İMZALADI

Sivasta Belediyede çalışan bin işçi adına Genel-İş Sendikası ile Toplu Söz- leşme imzalanmıştır. Üç ay süren görüş- melerden sonra işçi ücretlerine 70 TL. zam 20 TL. sosyal yardımlar alınmıştır. Sivas Belediye Başkanı Orhan Ekenel **"CHP'li belediyeler, devlet yardımından yoksun bırakılmaktadır. İşçilerin ücretle- rini artırmak değil, bu ücretleri karşıla- mak önemlidir"** demiştir.

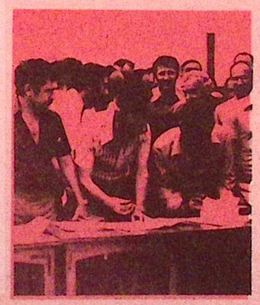

Sendikamız Sivas Şube Başkanı Mehmet Güneş ise **"Toplu sözleşmede aldığı- mız toplam 90 liralık zam 1 Mart 1976 tarihinden geçerli olacaktır"** demiş, alı- nan haklardan memnun olduklarını açık- lamıştır.

ESKİŞEHİR BELEDİYESİ

Eskişehir Belediyesinde çalışan bin kadar işçi adına sürdürülen görüşmeler başarıyla sona ermiş. İşveren Belediye ile sözleşme imzalanmıştır.

İşçilerin de katıldığı imza töreni 19.7.1976 günü yapılmıştır. Törende Şube başkanı Hikmet Selet, Belediye Başkanı Selâmi Vardar yaptıkları konuşmalarda sözleşmenin işçi sınıfına kutlu olmasını dilemişlerdir. İmza törenine demokratik kuruluşların temsilcileri de konuk olarak katılmışlardır.

Sözleşme iki yıl sürelidir bu sözleş- me ile alınan haklar şunlardır :

- 60 TL ücret zammı
- 15 TL. yemek bedeli
- 50 TL. çocuk parası
- 1 TL. kıdem zammı
- 5 TL. sorumluluk zammı
- 8 TL. risk zammı
- İşçilerin yönetime katılması ve benzeri birçok sosyal haklar

Nazilli Belediyesi ile imzalanan sözleşmenin imzasından sonra

SİİRT BELEDİYESİ

Siirt Belediyesinde çalışan üyeleri- miz adına imzalanan sözleşme ile yeni haklar alınmıştır. İki yıl süreli sözleşme 1.3.1976 dan geçerlidir.

Alınan haklardan bazıları şunlardır :

- 45 TL ücret zammı
- 50, 75, 100 TL. çocuk parası
- 15 TL. yemek parası
- 0,5 TL. kıdem zammı
- 40 gün kıdem tazminatı

MİLAS BELEDİYESİ

Milas Belediyesinde çalışan üyeleri- miz adına yapılan sözleşme görüşmeleri sona ermiş ve sözleşme imzalanmıştır. Aydın şubesince yapılan sözleşme ile üyelerimize alınan haklar şunlardır :

- 50 TL. ücret zammı
- 15 TL. yemek bedeli
- 50 TL. çocuk parası
- İlkokul da okuyan çocuğa 200 TL., orta lise 500 TL., yüksek öğrenim 500 TL. (ayda) öğrenim yardımı
- Ayda 200 TL. sorumluluk zammı

Hopa Belediyesi ile imzalanan sözleşmenin törenine katılanlar

örgüt'ten

sözleşmeler devam ediyor

ZONGULDAK BELEDİYESİ

Sendikamız ile Zonguldak Belediyesi ile sürdürülen görüşmeler tamamlanarak anlaşmaya varılmıştır. Bin'e yakın işçiyi kapsayan Bu toplu sözleşmeye göre alınan haklar şunlardır.

- 70 TL Ücret zammı
- 15 TL Yemek bedeli
- 50 TL çocuk parası
- 300 TL öğrenim yardımı
- 7.50 TL Risk zammı
- 0.75 TL kıdem zammı (Her yıl için)

ANTAKYA BELEDİYESİ

Antakya Belediyesi ile Belediye işyerlerinde çalışan üyelerimiz adına yapılan toplu iş sözleşmesi tamamlanarak imzalanmıştır. İki yıl süreli olan sözleşme 1.3.1976'dan geçerlidir.

Yeni sözleşme ile alınan haklar şunlardır :

- 50 TL ücret zammı
- 72.50 TL çocuk parası
- 250 TL öğrenim yardımı
- 15 TL yemek parası
- 1 TL kıdem zammı (her yıl için)
- 10 TL sorumluluk zammı

Haymana Belediyesi ile sözleşme imzalanırken

AFYON BELEDİYESİ

Afyon Belediyesi ile sürdürülen görüşmelerde olumlu sonuç alınmıştır. Görüşmelerin olumlu bitmesi üzerine imzalanan sözleşme ile üyelerimize yeni haklar alınmıştır. İki yıl süreli olan bu sözleşme ile alınan haklar şunlardır :

- 60 TL ücrt zammı
- 60 TL çocuk parası
- 7.50 TL. sorumluluk zammı
- 7.50 TL Risk zammı

BELYAR (ANKARA)

Ankara BELYAR'da çalışan üyelerimiz adına işveren Belyar yöneticileri ile sürdürülen görüşmeler tamamlanarak sözleşme imzalanmıştır. İmzalanan sözleşme iki yıl süreli olan bu sözleşme ile üyelerimize sağlanan haklar şunlardır.

- 80 TL ücret zammı
- 50 TL çocuk parası
- 500 TL öğrenim yardımı
- Yemek kurum tarafından verilmekte ayrıca birçok sosyal yeni haklar

FATSA BELEDİYESİ

Sendikamızın Fatsa Belediyesi işyerlerinde çalışan üyelerimiz adına sürdürdüğü görüşmeler tamamlanarak sözleşme imzalanmıştır. İmzalanan sözleşme ile alınan haklar şunlardır.

- 45 TL ücret zammı
- 50 - 75 çocuk parası
- 15 TL yemek bedeli

İSKENDERUN BELEDİYESİ

İskenderun Belediyesi Mezbaha işyeri için işveren Belediye ile sürdürülen görüşmeler tamamlanarak sözleşme imzalanmıştır. Sözleşme ile alınan haklar şunlardır :

- 60 TL ücret zammı
- 15 TL (Net) yemek bedeli
- 75 TL çocuk zammı
- 5 TL Risk zammı
- 500 TL öğrenim yardımı.

Bu sözleşmelerden başka sendikamızın sürdürdüğü görüşmelerden sonra imzalanan sözleşler şunlardır :

TUZKÖY, KOZAKLI, AYBASTI, KUMRU, HİSARÖNÜ, ÇAYCUMA, DEVREK, AMASRA, BARTIN, BALLICA, GÖLBAŞI (ADIYAMAN), ZEYTİNLİ, TOPRAKKALE, KEÇİBORLU, NARKÖY!

şube genel kurulları

UŞAK'ta İ.ALBASAN BAŞKAN

Genel Kurul divan Başkanlığı

Sendikamızın Uşak şube Genel Kurulu yapıldı. Belediye Nikah salonunda yapılan genel kurulda İsmail Albasan yeniden başkan seçildi.

Kalabalık bir işçi grubu ve konukların katıldığı Genel Kurulda divan Başkanlığına sendikamızın organizatörlerinden Sefa Sert, yardımcılıklarına Ömer Halis Akın, Mithat Erdem seçildiler. Yazmanlıklara ise Kemal Özdemir, Murat Kara getirildiler.

Şube çalışma raporlarının görüşmeleri yapıldıktan sonra seçimler yapıldı. Genel Kurul sırasında Uşak Belediyesi ile toplu sözleşme işçilerin önünde imzalandı.

Genel kurulda konuşan Şube Başkanı İsmail Albasan, işçi sınıfının ülke çıkarları doğrultusunda devrimci uğraş verdiğini açıklayarak, son günlerde işçi sınıfı üzerinde yoğunlaşın baskıları kınamıştır. İşçi sınıfının siyasal etkenliğine de değinen Albasan bu konuda da şunları söylemiştir. "İşçi sınıfı kendine yakın olan siyasal partinin gövdesinde görev alarak sınıfının ağırlığını koymalıdır. Üst kuruluşumuz olan DİSK (Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu) bu konuda açık ve kesin tavrını alarak Faşizme karsı mücadele veren CHP'yi desteklemektedir. Diğer işçi kuruluşları da bu yolu seçerek işçi sınıfının temel hak ve özgürlüklerini korumalıdır."

Genel Kurul sonrası yapılan seçimlerde şu sonuçlar alınmıştır:

Şube Başkanı : İsmail ALBASAN

Yönetim Kurulu :Eyüp AYDIN, Mustafa GENCER, İsmail Dural, Mustafa ERTÜRK, Murat KARA, Kemal ÖZDEMİR.

Onur Kurulu : Hayrettin KULİ, Adnan AŞIK, Sefer EFE

Denetim Kurulu : Mustafa UÇAR, Hasan ÇİÇEK, Mehmet ÇAM.

Genel-İş EMEK ALBASAN ve arkadaşlarını kutlar işçi sınıfının devrimci uğrasında başarılar diler.

İsmail Albasan

BİTLİS ŞUBE GENEL KURULU YAPILDI

Sendikamızın Bitlis Şube Genel Kurulu 25 Temmuz günü yapıldı. Muhsin Özel'in başkan seçildiği genel kurulda işçi sorunlarının yanı sıra yerel sorunlar dile getirilmiştir.

İşçi ve konukların dikkatle izlediği genel kurulda yapılan seçimlerde aşağıdaki sonuçlar alınmıştır.

Şube Başkanı : Muhsin ÖZEL

Yönetim Kurulu : İzzet EVİN, Kadri DİRİKOĞLU, M. YILMAZ TARHAN, İsmet ÖGETÜRK, Ata FIRAT, Musa SABAS

Denetim Kurulu : Yahya BEYCAN, Bedih ALKAŞ, Hayrettin AYYILDIZ

Onur Kurulu : Ömer KÜSKÜ, İsmail ARTAŞ, Mehmet Aydın

Genel-İş EMEK seçilen işçi arkadaşlarımızı kutlar devrimci uğraşlarında başarılar diler.

BURSA ŞUBEMİZ GENEL KURULU YAPILIYOR

Sendikamız Bursa sube genel kurulu 8 Ağustos Pazar günü yapılacaktır. Şubeden verilen bilgiye göre genel kurul çalışmaları tamamlanmıştır .

Şube genel kurulunda işçi sınıfının çeşitli sorunları tartışılacak ve şubenin yeni yöneticileri seçilecektir.

ÖYKÜ

arama

Ürkek bir gelin soyunur gibi ışıyordu gün giderek. Sessizce, duyurmadan sıyırıyordu karanlıkları. Çöpçüler yollara dökülüp dökülecekti.

Fatma Kadın, geceden yatmamıştı, ayaktaydı daha öyle, işinin başındaydı.

Yanıbaşındaki fitilli gazocağını, yanmış gaz kokusu dokunduğu için söndürmüştü az önce. Üşüyordu ya, bana mısın demiyordu. Suyun içine elini daldırıp yumuşamaya yatırılmış kösele parçalarını yoklaya yoklaya kaliptaki kunduraya uyanını seçerken yüzü burulmuyordu. Oysa bu suya parmağını değdiren ürperirdi bir ya ne gezer, onun yüzü güler gibiydi. Yüzü, gönlünün sevdiğiyenen konuşurken bebe gibi gülücüklerle bezenirdi. Yelin yatırdığı gelinciğe bir örnekti.

Kunduracılık kocasından, şimdi hapiste gününü bekleyen kocasından geliyordu. Kocası Cemil aslında tütün işçisiydi, kıdemi taa Yunanistan'a dayanırdı. Tütün dedin mi üstüne yoktu. Girdisini çıktısını bilirdi. Ne ki, siyasete burnunu soktu diye bütün kapılar kapanmıştı yüzüne. O da tutmuş kundura onarmayı denemişti. İyi de etmişti hani, hapise alındıkça çekiç çivi karısına kalıyordu.

Fatma kadın, kundura onarmakta bitirmişti ya, bir de gözleri iyi seçebilse, bileğini tutan kalmayacaktı. Kunduranın üstüne burnu değdi değecek eğilmeden çekici vuramazdı. Onun durumunda zor iş, ama bu inanla üstesinden gelinir işti yaptığı. Bu çaba, bu zorlanmayla hapisteki kocasına yetişiyor, veremden yorgan döşek kaynına bakıyor, öğrenimi için çırpınan oğlunu boynu bükük komuyordu.

Veli, okuldan sonra, anasının onardığı kunduraları çift çift sicimler, satmaya çıkardı. Alışverişte bezi yoktu, vur tut pazarlığa gelemezdi. Onda fiyat son fiyattı. Kimi esnaf acırdı da, on lira için on iki buçuktan kapı açacaksın, oğlum! diye kulağını bükerdi. Ama bildiğinden şaşan kim, ilk çıkan alıcıya, bu on lira, bu on beş, bu yedi buçuk, derdi gene. Olacağını söyle alalım, diyene yüz vermezdi. Son fiyat, derdi kesenkes, kaçırırdı alıcıyı.

Fatma Kadın, satmaya da çıkardı vakit olsa, ama gün yetmiyordu. Kaynının yemeğini yatağına, kocasınınkini hapisaneye taşıyordu. Bir de sokak sokak dolaşır eskimiş, atılmış kundura toplardı. Kimi elli kuruşa, kimi bir liraya, kimi iki buçuğa alırdı kundurayı; altları neyse ne yüzleri işe yarasın yeterdi. Sonra böyle sabahları eder onarırdı onları.

Şimdi elinde evirip çevirdiği üçüncü çiftçin son tekiydi. Bunu da bitirince üç saatliğine yatacaktı. Hep öyle, gücünü tazeler gibi kısadan bir uykuyla yetinirdi.

Çalıştığı yer merdiven altıydı. Merdiven dar olduğu için altı da dardı. Kunduraları taşlığa doğru yaymasa zor sığardı oraya.

Elindeki son tekin pençesini de yerleştirmişti. Köselenin fazlalıklarını yontarken, üstüne öyle eğiliyordu ki, falçatayı kaçırıverse yüzü yaralanırdı ilk. Nice sakınca falçata keskin, yüz yakındı, eli kaymaya görsün kan akmam demezdi. Kısa, küt parmaklı, küçücük eliyle (kocası kurabiye gibi derdi elleri için) falçatayı öyle sıkıyordu ki, demir etine işliyordu, iz bırakıyordu. Kunduranın sağına dönünce bir doğruldu. Hep iki büklüm çalışmaktan sırtı tutulurdu. Belinin kökünde bir acı, yüz kırışıklıklarında derinleşme ama işten yana usançlık getirmezdi.

Kundurayı elinden bırakıp gerindi, esnedi. Ağırlık basmıştı üstüne. Bakarsan, şu çeyrek saatlik işi sonraya bırakıp döşeğe serilmek istiyordu, ama işini savsamaya alışkın değildi.

İsteksiz bezgindi ya, davrandı gene. Elinde evirip çevirdi kundurayı, içini çekti.

Kapı gümbürdemese bir solukta bitirirdi ya, işten alakonmuştu. Oturduğu yerden kımıldamadan, "Kim o?" diye seslendi.

"Bekçi," dedi dışarıdan bir ses.

"Ne istiyorsun?" dedi Fatma Kadın.

"Kepiyı aç" dedi bekçi.

"Ne yapacaksın?" dedi Fatma Kadın.

"Muhtar da var," dedi bekçi.

Sabahın köründü. Hep böyle gelirlerdi geldiklerinde. Hep belâ çıkardı gelmelerinden.

Kaynı götürülmüştü böyle bir sabahın köründe. Suya sabuna dokunur sözler etmenin, yasak kitap bulundurmanın hesabı sorulmuştu. Şimdi ciğerlerinden yatağa düşmesi bu sorgudandı. Sonra kocası götürülmüştü. Sorgunun izleri tabanlarında, gelmiş; ama haftasına gene götürülmüştü. Sonra gene kaynı için gelinmiş, götürülmeye doğmeyeceğinden (götürseler ellerinde kalırdı) yalnız ev aranmıştı. Sonra kocası dönmüştü. Kocası götürülmüştü. Yüreği taşlaştı.

Bekçi sabırsızdı, "Kanun namına!" dedi, "Aç kapıyı!"

Sanki bir yararı dokunurmuş gibi biraz oyalasın istedi.

"Arama emri var mı?" dedi.

"Var," dedi bekçi.

"Saat kaç?" dedi.

Aklında kaldığına göre kanun, saat beşten önce eve girmeleri yasaklıyordu.

"Saat altı" dedi bekçi.

Yürek taşı ağırlaştı.

Veli, parmaklarının ucuna basa basa indi merdivenlerden. Kapıyla anası arasındaydı. Bir an bakıştılar. Fatma Kadın, oğlunun gözlerinde gerçeği aradı boşuna. Neyi neye yoracağını bilemedi.

Veli, "Açıyorum, bir dakka," dedi.

Önce dışarının dalayan soğuğu girdi kapıdan. Veli, don gömlek olduğu için ürperdi bir.

Kapı açtırmaad elebaşılık ediyordu ya, en arka giren bekçi oldu. İlkin bir sivil girmişti, peşinden tombul bir komser, peşinden muhtar ve en son o.

Sivil, "Evi arayacağız," dedi. "Sen de Veli'sin ha?"

Veli, "Evet," dedi. "Benim."

Fatma Kadın, yavrusuna kol kanat, kendine güvenen bir sesle, "Ne çıkar, arayın," dedi. "Aramadığınız ev mi, durur durur arar sınız hep. Bir şey olsa yüreğim yanmaz."

Kumandayı tombul aldı.

"Önce şu odadan başlayalım," dedi. "Değiştirmedilerse orada Selim yatar. Eskilerden..."

Odaya girerlerken, Fatma Kadına yarım dönüp, "Sen de hep böyle söylersin ama mahkemede yargıca karşı söyleyecek bir şey bulamazsınız," dedi.

"Niçin bulamazmışız. İçimdekini ne saklayayım, söylerim. Var mı daha ötesi."

Sivil, "Sus hanım!" diye çıkıştı.

"Sus ya!" dedi Fatma Kadın. "Benim kocam bu memleketin adamı, Yunanistan'dan muadilse Türk değil mi yani? Haa? Kayım bu memlekette doğdu büyüdü. Oğlumu bu memlekette okutuyorum. Oradan gelmedik! Dudak bütün bakalım, iki elim on tırnağım yakanızda, bilesiniz."

Kendi kendine de, sanki duyulmasını istemiyormuş ama söylemeden duramayacakmış gibi, "Sultan Hamit ölmemiş," diye mırıldandı. Gelgelelim daha tutamadı kendini, sesini yükseltti :

"Sultan Hamit vatanseverlerin kanına susamıştı hani. Ne o biktı usandı kan dökmekten, ne de vatanseverlerin kökü kazındı... Yaa insan bir kere halkını, vatanını sevdi mi onu ölüm bile döndüremez."

"Hanım! Hanım!" dedi sivil.

Tombul, "Ona bakma," dedi. "O hep konuşur öyle."

Selim, uyanmış, tıpkı bir çocuk gibi bakıyordu. Gözleri gözlerde gezindi bir bir.

Veli: "Bir şey yok, amca!" dedi. "Arayacaklar."

Arama karyolanın altından başladı.

Oda bakımsızdı, döküm dökümdü, havası ağırdı. Sivil, üzerine kir pas bulaşmasın diye sakınarak duruyordu.

"Sizi burda fareler yemiyor mu?" dedi.

Fatma Kadın, öfkeli, "Fareler yiyecekleri adamı bilirler," dedi.

Sivil bunu, kendisine karşı saygısızlık saydı; dudağını ısırdı, mim koydu.

Bekçinin başı karyolanın altındaydı.

Karyolada, Selim daha kendine gelememiş, çocuksu çocuksu bakıyordu. Hem ki, tek gözlerinde kalmıştı hayat kıvılcımı.

Avurtları çöküktü. Uzamış sakallarla da ağırlaşan kirli sarıydı yüzü. Başı eğri duruyordu. Yastıktan yana kaymış, doğrultmaya da gücü yetmiyormuş gibi öylece kalmıştı. Oysa karyolanın baş ucundaki asılı kara kalem resmine bakılacak olursa güzellikten yana parmak ısırtıntanlardanmış. Resimde tarih yoktu, ama boyunbağının bağlanış biçimine göre en aşağı on beş yıllık olmalıydı. Gelgelelim on beş yıl içinde bir insan -silindirden geçirilmemişse- bu resimden bu hayata yuvarlanamazdı. İnanılası gelmiyordu. Resmin sol üst köşesine hapisanede yapıldığını anıştırmak için, küçük bir parmaklık kondurulmuştu. Selim, resimde inançlı, güvenli, kararlı görünüyordu. Güzelliğindeki ağırbaşlılık da her halde bu anlatımdandı.

metin ilkin

Oda didik didik edilmeye başlanıldığından beri ilk olarak derin bir soluk aldı, göğüs geçirdi. Dudaklarında gülmeye doğru bir kımıldanış, "Ağabeyimden ne haber?" dedi.

Sanki, umulmadık anda, bir mumya konuşmuş gibi, herkes ona baktı. Sivil :

"Ne olacak, hapisanede marş söylemekten sesi kısıldı," dedi, "Durduk yerde başı ağrıyacak."

Selim, şimdi gerçekten gülümsedi. Ama sığ bir gülümseyişti bu, bütün yüzüne yayılmadı.

Sivil, o an, kavrayamadığı bir şey geçmiş de anlamak ister gibi, biraz da çocuksu, baktı kaldı.

Selim, zorlanarak, ama gene de beklenmeyen bir çeviklikle duvardan yana döndü.

Fatma Kadın, "Onu rahatsız etmekten ne geçer elinize!" dedi. "Sanki siz de insan değilmişsiniz gibi. Sanki bizim gibi günü gününe yaşamıyormuşsunuz gibi. Sanki çoluk çocuğunuzu okutabilmek için bizim gibi bin bir belâya katlanmıyormuşsunuz gibi. Kimisi beylik alınca önce kendinden olanları keser diye boşuna söylememişler."

Tombul, "Yukarı çıkalım," dedi.

Muhtar, ilk olarak ağzını açtı.

"Ben duymadım ya hakaret filân ediyorsunuz doğru değil," dedi. "Suçları versa kanun cezalarını verir, bizim tepelerine binmeye hakkımız yek. Hepimiz vatandaşız. Hem de sevilen insanlardır semtimizde bunlar. Dürüstlerdir."

Ona kulak asan olmadı.

Tombulun ardı sıra çıktılar yukarı. Tombul, evi avucunun içi gibi biliyordu. Veli'nin odasından başladılar.

Bekçinin hali görülecek şeydi. Üstbaş, yüz göz toza belenmişti. Kanapeyi çekerken de dizini çarpmıştı, acısından eğri büğrü duruyordu. Şapka yana devrik, çeleni kulağın üstündeydi.

Tombul, kilimi de kaldırmasını söyledi.

Sivilin gözleri duvarlardaydı, tavandaydı. Sofa da aptesane bölümüne bitişik bir kapak görmüştü. Oradan tavan arasına ve dama çıkılırdı.

Tombula, "Şuraya bir baksak," dedi.

Tombul da bekçiye, "Bir iskemle al gel," dedi.

Bekçi, iskemleyi aldı geldi ama, boyu tavandaki kapağa erişmemişti. İskemlenin üzerine de sehpayı koydular. Bekçi güç gülünç kuleye çıkabildiyse de kapaktan içeriyi göremiyordu rahatça. Hem oynaktı iskemlenin ayakları. Sehpa desen daha oynak. Bekçi düştü düşecekti.

Tombul, "Bir şey var mı?" dedi.

Bekçi, cevap vereceğine gene güç gülünç indi aşağı.

"Orada duramıyorum," dedi.

Fatma Kadın, tombula bir baktı. Ama alıcı gözle, tartar gibi.

"Kendin çıksana!" dedi.

Tombul, can sıkıcı bir söz karşısında kalmış gibi tatsızlaştı.

"Ben şişmanım," dedi. "Düşerim."

Fatma Kadın, "Düşmeyle ölecek değilsin ya," dedi. "Ölürsen de şehit gidersin, görev başında öldün diye aylık alır ailen."

Sivil, "Hanım, çok oluyorsun artık," dedi. "Çok oluyorsun!"

Tombul, hemen, "Sen boşver ona," dedi. "Boşver canım, o hep böyledir. Konuşur." Bakarsan, onları söze boğup kuleye çıkmayı unuttursun istiyordu. "Boşver, boş ver..." dedi gene.

Sivil, bir ara bir punduna getirip gözdağı verici bir sesle, "Hanım senin dilin uzun!" dedi. "Uzun!"

Fatma Kadın, "Biz ordan gelmedik," dedi. "Dilimiz uzedıysa bu memlekette uzadı. Söylenecek söz varsa konuşmamak vatanseverlik değildir."

Bekçi, başındaki örümcek ağlarını temizliyordu.

ANKARA BELEDİYESİ İLE SÖZLEŞME YAPILDI

Sendikamız, Ankara Belediyesi ile sözleşme imzaladı. Ankara Belediyesine bağlı işyerlerinde çalışan 7000 işçiyi kapsayan sözleşme ile yeni ve ileri haklar alındı.

19 Nisan 1976 günü başlayan toplu iş görüşmeleri bir süre devam etmiş ve ondan sonra kesilmiş idi. Görüşmelerden bir sonuç alınamamış ve uzlaştırma kurulu toplanmıştı. Doç. Dr. Rüçhan Işık'ın Başkanlığında oluşan uzlaştırma kurulu çalışmalarını tamamlayarak sonucu taraflara bildirmiştir. Taraflar uzlaştırma kurulu kararını kabul etmemişti. Ve böylelikle sendikamızın grev hakkı doğmuş ve belediye'ye bağlı tüm iş yerlerinde grev kararı alınmıştı.

Toplu sözleşme töreninde konuşan Genel Başkan BAŞTÜRK

22 Temmuz saat 15'de Ankara Belediyesi Temizlik İşleri Müdürlüğü bahçesinde toplanan 2 bin işçinin önünde yapılan törenle sözleşme imzalandı. Törende ilk olarak Genel Başkan Vekili Ertan Andaş sözleşme ile alınan hakları açıkladı. Törende konuşan Genel Başkan Abdullah Baştürk "devrimci belediyeye yardımcı olacağız" diyerek işçi sınıfının bir bütün olarak emekçi halkımızla tüm engelleri aşacağız demiştir.

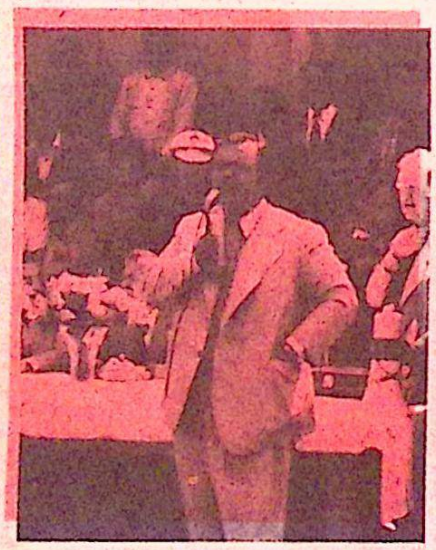

Sözleşmenin getirdiği yeni hakları açıklayan Ertan ANDAŞ

Toplu sözleşmenin imzalanmasından sonra BAŞTÜRK ve DALOKAY birbirini kutlarken

Genel Başkanın konuşması sevgi gösterileriyle bittikten sonra Ankara Belediye Başkanı Dalokay yeni hakların alınmasında Genel-İş yöneticilerinin yaptığı çabayı anlatarak "Yöneticileriniz bu hakları söke söke aldılar" demiştir.

Sözleşmeyi Sendikamız adına Genel Başkan Abdullah Baştürk, Genel Başkanvekili Ertan Andaş, I. Şube Başkanı Cemal Arslan III. Şube Başkanı Hasan Çağlar, İşveren Belediye adına Belediye Başkanı Vedat Dalokay ve İşçi İlişkileri Müdürü Ceyhan Mumcu imzalamışlardır.

Sözleşmenin imzalanmasından sonra Genel Başkan Baştürk ve Dalokay birbirlerini kutlamışlardır. İşçiler sözleşmenin imzalanmasından sonra işçiler sendika yöneticileri ve Genel-İş ve DISK için sevgi gösterileri yapmışlardır.

Yapılan sözleşme 1.3.1976 dan geçerli olarak iki yıl sürelidir. 7000 işçiye alınan haklardan bazıları şunlardır:

- 70 TL. ücret zammı
- 20 TL. yemek parası
- 10 TL. (tüm işçiye ortalama) risk zammı
- 1.25 TL. kıdem zammı (geriye doğru her yıl için)
- 1 Mayıs işçi bayramı. 1 Mayıs'ta çalışanlara 3 kat ücret
- İşçilerin işyeri yönetimine katılması
- 6 TL. taşıt ücreti
- Tüm idari cezalar kaldırıldı
- Düşünce suçlarından tutuklanan ve hüküm giyenlerin iş akti feshedilmeyecek ve ücretinin 2/3 ödenecek.
- Ortak "Sosyal Güvenlik Vakfı" kurulacak bu vakıf işçilerin birçok gereksinmelerini karşılayacak. Vakıf sözleşmenin imzalanmasından engeç 1 ay içinde kurulacak
- Hizmeti özendirme ikramiyesi (1/2 ve 2,5 aylık arasında)
- Haftalık çalışma süresi 45 saate düşürüldü
- Asgari ücret 1 Haziran 1976'dan değil 1 Mart 1976'dan geçerli olacak
- Ücret'ler ayın 10 una kadar ödenecek ödenmediği zaman işçiler çalışmayacak fakat ücretlerini alacaklar .Ayrıca bu ücretler % 20' ye kadar her ödenmediği güne kadar zamlı ödenecektir.
- 40 TL'lık sosyal güvenlik zammı
- Gece çalışanlara % 25 zamlı ödenecek
- İzinler, sosyal izinler, eğitim izinleri yeniden düzenlenerek artışlar sağlandı.
- 50 TL. çocuk zammı ve 500 TL.'lık öğrenim yardımı sağlandı.
- Ayrıca yeni birçok sosyal haklar alındı.

Sözleşme töreninde "Sendikanız haklarınızı benden söke söke aldı" diyen DALOKAY

Sözleşmenin imzalanmasını izleyen emekçiler

Toplu sözleşmenin imza törenine katılan Ankara Belediyesi işyerlerinde çalışan işçilerin bir kısmı